

Attīstības plānošanas dokumentu
“JĒKABPILS PILSĒTAS ATTĪSTĪBAS PROGRAMMA 2012. –
2018.GADAM”
un
“JĒKABPILS PILSĒTAS ILGTSPĒJĪGAS ATTĪSTĪBAS STRATĒGIJA
LĪDZ 2030.GADAM”
īstenošanas ietekmes uz vidi monitoringa ziņojums

2019

“Jēkabpils pilsētas attīstības programma 2012.-2018.gadam” un “Jēkabpils pilsētas ilgtspējīgas attīstības stratēģija līdz 2030.gadam”

Izstrādātājs

Jēkabpils pilsētas pašvaldība Attīstības un investīciju nodaļa

Stratēģiskais ietekmes uz vidi novērtējums sagatavots “Jēkabpils pilsētas attīstības programmai 2012.-2018.gadam”, kas apstiprināta ar Jēkabpils pilsētas Domes 2012. gada 11.oktobra lēmumu Nr. 367 (protokols nr.23, 3.§) un “Jēkabpils pilsētas ilgtspējīgas attīstības stratēģijai līdz 2030.gadam”, kas apstiprināta ar Jēkabpils pilsētas Domes 2012. gada 11.oktobra lēmumu Nr. 368 (protokols nr.23, 4§).

Monitoringa ziņojumu sagatavoja: Jēkabpils pilsētas pašvaldības Pilsētvides departamenta Attīstības un investīciju nodaļa

SATURS

IEVADS	4
1. SOCIĀLI EKONOMISKIE FAKTORI	6
1.1. Iedzīvotāji	6
1.2. Ekonomiskie faktori	13
2. VIDES FAKTORI UN KVALITĀTE	24
2.1. Gaiss	24
2.2. Ūdens	28
2.3. Zeme	31
2.4. Daba	33
KOPSAVILKUMS UN SECINĀJUMI	37

APZĪMĒJUMI

CNG – saspiesta dabasgāze	PA – Pašvaldības aģentūra
CO – oglekļa oksīds	PII - pirmsskolas izglītības iestāde
CO ₂ – oglekļa dioksīds	PM10 - cietās putekļu daļiņas ar diametru < 10 μm
CSP - Centrālās statistikas pārvalde	RV – rīcības virziens
DA – Dienvidaustrumi	SAM – specifisks atbalsta mērķis
DUS - degvielas uzpildes stacija	SIA - sabiedrība ar ierobežotu atbildību
DVS - dokumentu un darbplūsmu vadības sistēma	SIVN – stratēģiskais ietekmes uz vidi novērtējums
EK – Eiropas Komisija	SO ₂ – sēra dioksīds
ERAF - Eiropas Reģionālās attīstības fonds	TIC – Tūrisma informācijas centrs
ES – Eiropas Savienība	TITC – Tālākizglītības un informācijas tehnoloģiju centrs
ESF – Eiropas Sociālais fonds	UNESCO - Apvienoto Nāciju Izglītības, zinātnes un kultūras organizācija
GOS – gaistoši organiskie savienojumi	USG – Ultrasonogrāfija
GOS - gaistošie organiskie savienojumi	VARAM - Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija
ĢMO – ģenētiski modificēti organismi	VPVB – Vides pārraudzības valsts birojs
ha - hektāri	vsk – vidusskola
IIN – Iedzīvotāju ienākuma nodoklis	ZR – Ziemeļrietumi
IP – Interneta protokols	
IT – Informāciju tehnoloģijas	
ITI - Integrētās teritoriju investīcijas	
JRS Jēkabpils reģionālā slimnīca	
km - kilometri	
km ² - kvadrātkilometri	
LIAA – Latvijas Investīciju un attīstības aģentūra	
LOR – Otolaringoloģija	
LR – Latvijas Republika	
MK - Ministru kabinets	
Mwh - megavatstundas	
NATURA 2000 – Eiropas nozīmes aizsargājama dabas teritorija (NATURA 2000)	
NO _x – slāpekļa oksīdi	
NVA - Nodarbinātības valsts aģentūra	
NVO - nevalstiskas organizācijas	
NVPT - Nacionālais Veselīgo pašvaldību tīkls	

IEVADS

Stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma (turpmāk – SIVN) monitoringa veikšanas nepieciešamību un kārtību nosaka likums „Par ietekmes uz vidi novērtējumu” un Ministru kabineta 2004.gada 23.marta noteikumi Nr.157 „Kārtība, kādā veicams ietekmes uz vidi stratēģiskais novērtējums”.

Monitoringa ir instruments, lai konstatētu attīstības plānošanas dokumentu īstenošanas tiešo vai netiešo ietekmi uz vidi, lai operatīvi reaģētu un novērstu kādu pasākumu ieviešanas negatīvās sekas, un ja nepieciešams, veiktu grozījumus plānošanas dokumentā.

Šī monitoringa ziņojuma mērķis ir novērtēt Jēkabpils pilsētas attīstības programmas 2012.-2018.gadam un Jēkabpils pilsētas ilgtspējīgas attīstības stratēģijas līdz 2030.gadam ieviešanas ietekmi, izmantojot gan kvantitatīvas, gan kvalitatīvas novērtējuma metodes. Monitoringam izmantoti valsts statistikas dati, valsts vides monitoringa dati, dažādos tematiskajos pārskatos un citos dokumentos pieejamā informācija, salīdzinot vēsturiskos un aktuālos datus. Monitoringa ziņojums satur informāciju par laikā no 2012. līdz 2018.gadam notikušajām izmaiņām, kuras radušās attīstības plānošanas dokumenta īstenošanas ietekmē un kuras identificējas, izmantojot pieejamo informāciju.

Monitoringa ziņojuma sagatavošanā izmantoti Vides pārraudzības valsts biroja metodiskie norādījumi “Plānošanas dokumenta realizācijas ietekmes uz vidi novērtējums (stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma monitoringa) metodika.

Monitoringa ziņojumu veido galvenās sadaļas “Sociāli ekonomiskie faktori” un “Vides faktori un kvalitāte”, kā arī “Kopsavilkums un secinājumi”.

Monitoringa ziņojumā ir iekļauti 7 attēli un 3 tabulas.

Jēkabpils pilsēta atrodas Latvijas dienvidaustrumos, Zemgales plānošanas reģionā un ir viena no divām republikas nozīmes pilsētām Zemgales plānošanas reģionā. Jēkabpils ir nacionālas nozīmes attīstības centrs, kas paver jaunas izaugsmes iespējas un nosaka pienākumus pret apkārtējo teritoriju izaugsmes un attīstības veicināšanu. Pilsētā attīstās rūpniecība, transporta infrastruktūra, sabiedriskie un sociālie pakalpojumi.

Pilsēta aizņem 25 km² lielu teritoriju un robežojas ar Jēkabpils novadu, Krustpils novadu un Salas novadu.

Jēkabpils pilsētu šķērso vairāki nozīmīgi valsts autoceļi un pilsētā atrodas vairāku dzelzceļa līniju mezgla stacija “Krustpils”.

Tirgus sektora ekonomiski aktīvi uzņēmumi pilsētā uz 1000 iedzīvotājiem 2017. gadā bija – 63.5 Bezdarba līmenis uz 2018. gada decembri Jēkabpils pilsētā bija 5,4%.

1. SOCIĀLI EKONOMISKIE FAKTORI

1.1. IEDZĪVOTĀJI

Saskaņā ar Centrālās statistikas pārvaldes datiem, 2012.gada sākumā Jēkabpils pilsētā bija 24 182 iedzīvotāji, 2013.gada sākumā – 23 834 iedzīvotāji, 2014.gadā – 23 269 iedzīvotāji, 2015.gadā - 23 019, 2016.gadā – 22 750, 2017.gadā – 22 412 un 2018.gada sākumā – 22 188 iedzīvotāji. Iedzīvotāju skaits laika posmā no 2012. līdz 2018.gadam Jēkabpilī samazinājies par 1 994 iedzīvotājiem jeb 8,25%.

Iedzīvotāju skaita samazinājumu ietekmē divi galvenie faktori – negatīvs dabiskais pieaugums un negatīvs migrācijas saldo. Galvenokārt ekonomisko apstākļu dēļ, trūkstot labi apmaksātām darbavietām, līdzīgi kā visā valstī, no Jēkabpils cilvēki aizbrauc.

Izglītība

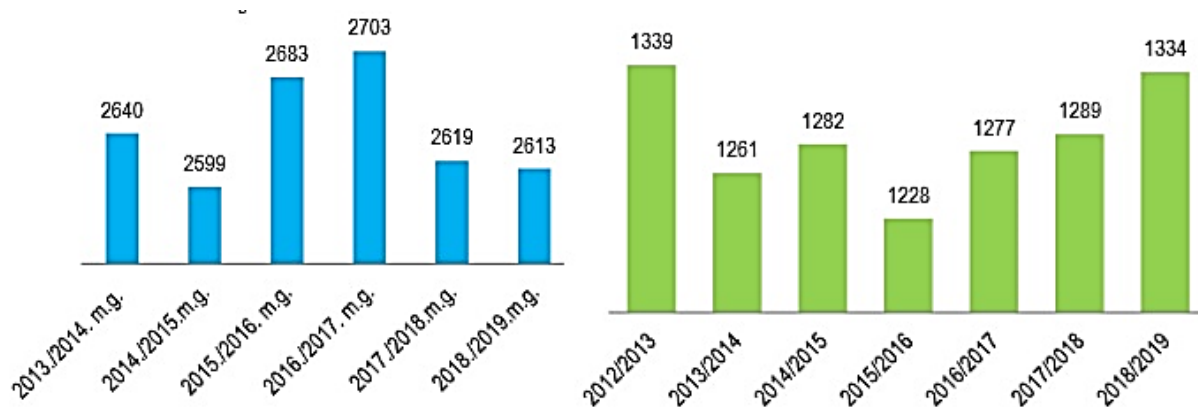
Jēkabpils pilsētas pašvaldības budžeta izdevumi izglītībai uz vienu izglītojamo 2017.gadā sastādīja 1 136,1 EUR, tādejādi ierindojo Jēkabpils pilsētas pašvaldību 2.vietā ar mazākajiem izdevumiem starp pārējām republikas nozīmes pilsētām. Savukārt 2016.gadā izdevumi izglītībai uz vienu izglītojamo sastādīja 1 219,0 EUR, ierindojoties 6.vietā ar mazākajiem izdevumiem starp republikas nozīmes pilsētām

Kopš 2018.gada pašvaldības kompetenci izglītības jomā Jēkabpilī īsteno Izglītības pārvalde.

Jēkabpils pilsētā darbojas četrpadsmit pašvaldības izglītības iestādes – 5 pirmsskolas izglītības iestādes, 4 vispārīzglītojošās izglītības iestādes, 3 profesionālās ievirzes izglītības iestādes, 1 profesionālās izglītības iestāde, 3 augstākās izglītības filiāles un tālākizglītības centrs.

2018./2019.mācību gada sākumā pirmsskolas izglītības iestādes apmeklēja 1 334 bērni, t.sk. izglītojamo skaits līdz 5 gadu vecumam – 856, bet obligāti izglītojamo bērnu skaits 5 gadi un vairāk – 478 bērni.

Jēkabpils pilsētā ir 4 vispārīzglītojošās mācību iestādes, kurās 2018./2019. mācību gada sākumā pamata un vidējās vispārējās izglītības programmās mācījās 2 624 skolēni.

1.attēls. Izglītojamo skaits Jēkabpils vispārīzglītojošās skolās 2013.-2018. g. un pirmsskolas izglītības iestādēs 2012.-2018.g

Jēkabpils pilsētā profesionālo izglītību var apgūt Jēkabpils Agrobiznesa koledžā, kas atrodas Izglītības un zinātnes ministrijas pakļautībā. Jēkabpils Agrobiznesa koledžas piedāvā pirmā līmeņa profesionālās augstākās izglītības valsts budžeta finansētās studiju programmas un profesionālās vidējās izglītības programmas. 2017./2018. mācību gadā izglītojamo skaits koledžā bija 681, bet 2018./2019.m.g. - 562.

Jēkabpilī profesionālās ievirzes izglītību var apgūt trīs izglītības iestādēs: Arvīda Žilinska Jēkabpils mūzikas skolā (skolēnu skaits 2018./2019. mācību gadā – 305), Jēkabpils Mākslas skolā (skolēnu skaits 2018./2019. mācību gadā – 213) un Jēkabpils Sporta skolā (skolēnu skaits 2018./2019. mācību gadā – 541).

Augstāko izglītību Jēkabpilī var iegūt trīs augstākās izglītības iestādēs: Baltijas Starptautiskās akadēmijas Jēkabpils filiāle, Latvijas Universitātes Jēkabpils filiāle, Biznesa Augstskolas “Turība” Jēkabpils filiāle. Katru gadu Jēkabpils pilsētas pašvaldība sekmīgākajiem Jēkabpilī deklarētajiem valsts augstāko izglītības iestāžu studentiem – medicīnas/rezidentu, pedagogijas studiju studentiem piešķir stipendijas.

Latvijas Skolu reitingā, kur konkursa balles aprēķina pēc katras skolas skolēnu rezultātiem attiecīgā mācību gadā mācību priekšmetu Valsts mēroga olimpiādēs, atklātajās olimpiādēs, zinātniski pētnieciskajos konkursos un citos Valsts mēroga konkursos, Mazo skolu kategorijā 32.vietu ieņem Jēkabpils 2.vidusskola, bet 70.vietu Jēkabpils pamatskola. Savukārt, Lielo skolu kategorijā Jēkabpils 3.vidusskola ieņem 61.vietu, bet Ģimnāziju kategorijā Jēkabpils Valsts ģimnāzija ierindojusies 11.vietā.

- 2012.gadā īstenota pedagogu konkurētspējas veicināšana izglītības sistēmas optimizācijas apstākļos. Veicināta pedagogu konkurētspēja un sektorālā mobilitāte izglītības sistēmas optimizācijas apstākļos, īstenojot atbalsta pasākumus vispārējās un profesionālās izglītības iestāžu pedagogiem izglītības sistēmas strukturālo pārmaiņu ietvaros, nodrošinot jaunajos apstākļos darbam izglītības iestādē nepieciešamo pārkvalifikāciju; zināšanu un prasmju pilnveidi profesionālās un sektorālās mobilitātes veicināšanai, tai skaitā komercdarbības un pašnodarbinātības uzsākšanai, kā arī veicinot pedagogu novērtēšanas sistēmas attīstību un ieviešanu, t.sk. nodrošinot mērķstipendijas pedagogiem par ieguldījumu pedagogu novērtēšanas sistēmas ieviešanā.

- 2012.gadā īstenots projekts “Jēkabpils pilsētas pašvaldības izglītības iestāžu informatizācija”.

- 2013.gadā izveidota izglītojamo ar funkcionāliem traucējumiem atbalsta sistēma.

- 2012.gadā veikta PII “Kāpēcītis” renovācija, 2013.gadā veikta Jēkabpils 3.vsk. ēku renovācija; Jēkabpils pamatskolas energoefektivitātes uzlabošana; Jēkabpils Valsts ģimnāzijā iekārtotas modernas ģērbtuves.

- 2015.gadā SIA “AC Konsultācijas” pēc Jēkabpils pilsētas pašvaldības pasūtījuma izstrādāja “Jēkabpils pilsētas izglītības iestāžu infrastruktūras attīstības koncepcija 2015 – 2025”, kas aktualizēta 2018.gadā.

- Karjeras atbalsts vispārējās un profesionālās izglītības iestādēs. Jēkabpils pilsētā no 2017.gada 2. oktobra projekta īstenošanā kā izmēģinājumskolas iesaistījušās Jēkabpils Valsts ģimnāzija, Jēkabpils 2.vidusskola, Jēkabpils pamatskola, bet kā neiesaistītās izglītības iestādes – Jēkabpils 3. vidusskola un Jēkabpils vakara vidusskola. Projekta specifiskais mērķis: uzlabot pieeju karjeras atbalstam izglītojamiem vispārējās un profesionālās izglītības iestādēs.

- 2018.gadā uzsākts SAM 8.3.4. Atbalsts priekšlaicīgas mācību pārtraukšanas samazināšanai. Projekts mērķis ir samazināt bērnu un jauniešu priekšlaicīgu mācību pārtraukšanu, īstenojot preventīvus un intervences pasākumus izglītības iestādēs vispārējās izglītības iestāžu izglītojamiem no 5. līdz 12. klasei, kā arī to profesionālās izglītības iestāžu un vispārējās izglītības iestāžu izglītojamiem no 1. līdz 4. kursam, kuras īsteno profesionālās izglītības programmas.

- Attīstīta infrastruktūra un uzlabota mācību vide pirmsskolas izglītības iestādē Palejas ielā 15a un uzsākts attīstīt Jēkabpils 2.vidusskolā un Jēkabpils Valsts ģimnāzijā.

- 2018.gadā uzsākts SAM 4.2.2. PII “Bērziņš” ēkas atjaunošana un energoefektivitātes paaugstināšana.

- Piesaistot 32 053.72 EUR ERAF finansējumu, Jēkabpils galvenās bibliotēkas bērnu literatūras nodaļa tika aprīkota ar jaunām mēbelēm un mūsdienīgām tehnoloģijām, tika organizētas apmācības un pieredzes apmaiņas brauciens bibliotekāriem, nodarbības un vasaras nometnes bērniem no maz aizsargātām ģimenēm. Projekts turpinās un noslēgsies 2019.gada novembrī.
- Katru gadu pašvaldības budžetā paredzēts finansējums skolotāju metodisko apvienību atbalstam, pedagogu kvalifikācijas paaugstināšanai.

Lai uzlabotu ne tikai izglītības pakalpojumu pieejamību, bet arī kvalitāti, ir nepieciešamas investīcijas to infrastruktūras un mācību vides uzlabošanā, ko pašvaldība īsteno, piesaistot ERAF finansējumu SAM 8.1.2. ietvaros. Izglītības iestādes ir iesaistījušās dažādos ar mācību procesa uzlabošanu saistītos projektos – “Atbalsts izglītojamo individuālo kompetenču attīstībai”, “Atbalsts priekšlaicīgas mācību pārtraukšanas samazināšanai”, “Kompetenču pieeja mācību saturā”.

Jēkabpilī darbojas akreditēta Jēkabpils pilsētas pašvaldības iestāde - Tālākizglītības un informācijas tehnoloģiju centrs (TITC), kas atrodas Jēkabpils Izglītības pārvaldes pakļautībā. Iestādes mērķis ir nodrošināt stratēģiski izplānotu mūžizglītības procesa attīstību, atbilstoši katra cilvēka profesionālās un radošās izaugsmes vajadzībām. 2018.gadā dažādus kursus, seminārus, lekcijas apmeklēja 1 645 dalībnieki.

Kopš 2014.gada veiksmīgi darbojas Noderīgo padomu skola jaunajiem vecākiem. Šajā skolā dažādu speciālistu vadībā - psihologa, logopēda, speciālā pedagoga, pediatra - teorētiskās un praktiskās zināšanas, prasmes un iemaņas apgūst jaunie vecāki.

Labklājība

Par iedzīvotāju sociālā atbalsta īstenošanu Jēkabpils pilsētā rūpējas pašvaldības iestāde Jēkabpils Sociālais dienests, kura darbības pamatmērķis ir palīdzēt personām, ģimenēm un personu grupām atrisināt vai mazināt sociālās problēmas, attīstot pašas personas resursus un iesaistot atbalsta sistēmas, sniegt materiālu atbalstu krīzes situācijā nonākušām trūcīgām ģimenēm (personām), veikt profesionālu sociālo darbu ar ģimenēm, kuras audzina bērnus, kā arī attīstīt un sniegt iedzīvotājiem sociālos pakalpojumus.

Ja 2016.gadā dažādi sociālie pakalpojumi nodrošināti 374 personām, 2017.gadā – 400 personām, tad 2018.gadā - 431 personai. Sociālos pakalpojumus saņēmušo klientu skaits, salīdzinājumā ar 2016.gadu, pieaudzis par 15 %.

Savukārt, personu skaits, kuras atzītas par trūcīgām vai maznodrošinātām, samazinās, kas liecina par nelielu iedzīvotāju labklājības līmeņa uzlabošanos. Samazinājumu ietekmē arī nodrošinātās piekļuves valsts datu bāzēm (gada beigās arī kontu reģistram), kas ļauj objektīvāk izvērtēt palīdzības pieprasītāju ienākumus un materiālo stāvokli.

Ja 2016.gadā sociālo palīdzību saņēma 1285 ģimenes vai atsevišķi dzīvojošas personas (kopā 2084 personas), 2017.gadā – 1236 ģimenes (kopā 1936 personas), tad 2018.gadā – 1222 ģimenes (kopā 1856 personas), kas, salīdzinājumā ar 2016.gadu, ir par 5 % mazāk.

- 2013.gadā īstenota Alternatīvu sociālās aprūpes pakalpojumu attīstība Jēkabpils pilsētā. Izstrādātas un ieviestas 5 programmas, asistentu pakalpojumus saņēmušas 15 personas ar funkcionāliem traucējumiem, sociālās rehabilitācijas pakalpojumus pašaprūpes iemaņu apguvei saņēmušas 100 personas, dienas aprūpes pakalpojumus saņēmušas 52 personas, apmācīti 40 speciālisti, nodrošinātas 21 sociālā darba speciālista supervīzijas, novadīts 1 projekts un īstenoti 3 informācijas un publicitātes pasākumi.
- Sadarbības projekta ietvaros 2015.gadā uzsākts projekts “Atver sirdi Zemgalē” un 2016.gadā “Proti un dari!”
- 2018.gadā Jēkabpils Kultūras pārvalde īsteno vienu no darbības stratēģijas 2016.-2020. gadam iekļautajiem punktiem - attīstīt starptautiskus un pārrobežu sadarbības. Sadarbībā ar Ludzas novada pašvaldību un Rokišķu rajona pašvaldības bibliotēku, Interreg V-A Latvijas – Lietuvas pārrobežu sadarbības programmā 2014. – 2020. gadam projekts “Interaktīvās izglītības telpa - efektīvs nelabvēlīgu ģimeņu bērnu sociālās integrācijas veids” jeb “Open UP”, LLI-263. Projekta mērķis - radīt atbilstošus apstākļus maz aizsargātu ģimeņu bērnu sociāli-ekonomiskās aktivitātes sekmēšanai, tādējādi veicinot dzīves apstākļu uzlabošanu Latvijas un Lietuvas pierobežas reģionā.
- 2018.gadā uzsākts SAM 9.3.1. Infrastruktūras izveide alternatīvu sociālo pakalpojumu nodrošināšanai dzīvesvietā un ģimeniskai videi pietuvinātu pakalpojumu pieejamībai personām ar invaliditāti un bērniem.
- 2018.gadā uzsākts “Profesionālā sociālā darba attīstība pašvaldībās”- ESF pilotprojekts, kas saistīts ar metodikas - Darbam ar personām ar garīga rakstura traucējumiem izstrādi un sociālo darbinieku apmācību.

Kā viena no Jēkabpils pilsētas budžeta prioritātēm 2020.gadam ir iekļauta: Atbalsts ģimenēm ar bērniem, veicot preventīvo darbu, sniedzot psihosociālu un materiālu atbalstu, nodrošinot bērniem drošu, atbalstošu vidi.

Sociālajiem pabalstiem 2018.gadā tika iztērēti 562 875 euro. Jēkabpils Sociālais dienests administrē ne tikai sociālās palīdzības pabalstus, bet arī Jēkabpils pilsētas pašvaldības noteikto materiālo atbalstu, nevērtējot ienākumus un materiālo stāvokli, un šiem atbalsta veidiem 2018.gadā tika iztērēti 109 007 euro, kas sastādīja 22% pabalstiem uzsākot mācību gadu daudz bērnu ģimenēm, 19% - brīvpusdienas daudz bērnu ģimenēm, 15% bērna piedzimšanas pabalsti, 14% svētku pabalsti politiski represētajām personām, 12% ikmēneša pabalsti aizgādņiem, 11% apbedīšanas pabalsti u.c.

Ik gadu pašvaldība rīko projektu konkursus nevalstiskajām organizācijām, kur tās var pieteikties uz atbalstu sabiedrībai nozīmīgu ideju realizācijā. Nevalstisko organizāciju atbalsta pasākumus regulē

divi Jēkabpils pilsētas domes nolikumi – “Nolikums par kārtību, kādā nevalstiskās organizācijas iesniedz projektus līdzfinansējumam” un “Nolikums par kārtību, kādā nevalstiskās organizācijas iesniedz projektus konkursam”. 2017.gada projektu konkursā tika atbalstīti 11 projekti par kopējo summu 9023 euro, savukārt līdzfinansējums tika piešķirts pieciem biedrību projektiem, par kopējo summu 5311 euro.

Veselība

Veselības aprūpes pakalpojumus galvenokārt nodrošina Jēkabpils pilsētas pašvaldībai piederošā SIA “Jēkabpils reģionālā slimnīca”, kurā ietilpst slimnīcas un poliklīnikas sniegtie pakalpojumi. Veselības aprūpes pakalpojumu tirgū SIA “Jēkabpils reģionālā slimnīca” ir noteikta kā 4.līmeņa “Reģionālā daudzprofilu neatliekamās palīdzības slimnīca” saskaņā ar Ministru Kabineta apstiprināto veselības aprūpes struktūrplānu. Jēkabpils reģionālās slimnīcas personāls sastāv no: ārsti – 65, vidējais ārstniecības personāls – 199, jaunākais ārstniecības personāls – 122. Tiek nodrošināta Neatliekamā medicīniskā palīdzība 24 stundas diennaktī, 7 ārstu speciālistu diennakts dežūras.

Jau vairākus gadus SIA “Jēkabpils reģionālā slimnīca” realizē akciju “Dzīvo vesels”, kuras laikā vairāki ārsti bez atlīdzības sniedz konsultācijas un veic operācijas sociāli mazaizsargāto grupu pacientiem no Jēkabpils un apkārtnējiem novadiem.

Jēkabpils pilsētas pašvaldība kopš 2013.gada ir iesaistījies Nacionālajā Veselīgo pašvaldību tīklā (turpmāk – NVPT). Dalība veselīgo pašvaldību tīklā ir brīvprātīga, tās mērķis ir sekmēt pieredzes un ideju apmaiņu starp pašvaldībām veselības veicināšanā, atbalstīt pašvaldības un sniegt tām metodoloģisku atbalstu dažādu sabiedrības veselības un veselības veicināšanas jautājumu risināšanā lokālā līmenī un paaugstināt pašvaldību darbinieku izglītību sabiedrības veselības un veselības veicināšanas jautājumos, tādējādi atbalstot veselības, labklājības un vienlīdzīgu iespēju attīstību reģionālajā līmenī.

Jēkabpils pilsētas pašvaldībā darbojas veselības veicināšanas un NVPT koordinators, kas plāno veselības veicināšanas pasākumus, piedalās semināros un pieredzes apmaiņas pasākumos citās pašvaldībās, kur iegūst informāciju un materiālus par veselīgu dzīvesveidu un veselības veicināšanu. Sadarbojoties ar pašvaldību, tās iestādēm, izglītības iestādēm un nevalstisko sektoru, tiek rīkoti veselības veicinoši pasākumi un informatīvās kampaņas.

- 2013.gadā ieviesta pašvaldības stipendija medicīnas studentiem un rezidenti.
- 2013. gadā veikta SIA “Jēkabpils reģionālā slimnīca” piecstāvu ēkas rekonstrukcija ar divstāvu piebūvi (infekcijas slimību un dienas stacionāra nodaļas). Stacionārās veselības aprūpes infrastruktūras uzlabošana SIA “Jēkabpils reģionālā slimnīca” II kārtā
- 2014.gada decembrī pabeigta projekta “Primārās veselības aprūpes infrastruktūras uzlabošana SIA “Jēkabpils reģionālā slimnīca” ambulatorās daļas telpās izvietotajām 13 ģimenes ārstu praksēm” īstenošana.

- Jēkabpils Reģionālajā slimnīcā (turpmāk – JRS) 2015.gada oktobrī atvērts magnētiskās rezonanses centrs, kā SIA “Veselības centrs 4” nodrošināts ārpakalpojums, nodrošinot pakalpojuma pieejamību reģionā, līdz ar to arī iespēju iekonomēt laiku un naudu.
- 2015.-2020. SIA “Jēkabpils reģionālā slimnīca” īsteno projektu “Stacionārās un ambulatorās veselības aprūpes uzlabošana SIA “Jēkabpils reģionālā slimnīca”, uzlabojot kvalitatīvu veselības aprūpes pakalpojumu pieejamību” (SAM 9.3.2.).
- Aprīkojuma iegādei SIA “Jēkabpils reģionālā slimnīca” sadarbībā ar SIA “Līvānu slimnīca” īsteno projekta SAM 9.3.2. 2. kārtu “Līvānu un Jēkabpils slimnīcu infrastruktūras attīstība veselības aprūpes pakalpojumu pieejamībai”. Iegādāti pacientu novērošanas monitori (9 gab.), jaundzimušo inkubators, dzemdību gulta un krēsls, jaundzimušo divfāziskā sistēma, laparoskopiskie instrumenti, aparatūra, videokolonoskops, mobilais operāciju galds, osteosintēzes sistēma un instrumentu komplekts, LOR mikroskops, perfuzori, defibrilators, ķirurģiskais vakumsūknis (3 gab.), LOR instrumenti, pacientu gultas (5 gab.), transporta rati, mikrobioloģiskais analizators, veloergometrs, jaundzimušo reanimācijas galds, rentgens, augļa monitors, bipolārais skalpelis, datortomogrāfs, USG iekārta, nerūsējoša tērauda mēbeles operāciju blokam.
- 2017.-2020. Tiek īstenoti "Veselības veicināšanas un slimību profilakses pasākumi Jēkabpilī". Projekta ietvaros tiek organizēti 116 veselības veicināšanas pasākumi fiziskās veselības veicināšanai, izglītošanai par veselīgu uzturu, garīgās veselības un seksuālās, reproduktīvās veselības veicināšanu, savukārt sirds, onkoloģisko un garīgo slimību novēršanai plānoti 20 slimību profilakses pasākumi. Ir plānota Jēkabpils vispārizglītojošo skolu iesaiste Nacionālajā veselīgo skolu tīklā.

Jēkabpils pilsēta atbalsta iedzīvotāju iniciatīvas vairākos veidos, kā arī nodrošina aktuālo informāciju pašvaldības mājas lapā par iedzīvotāju pašiniciatīvas iespējām un pieredzi.

- NVO projektu konkursu organizēšana un finansējuma piešķiršana.
- Uzņēmēju dienu (ēnu dienu) organizēšana mācību iestādēs.
- Regulāra (1 x gadā) iedzīvotāju aptauju organizēšana par pašvaldības darbu un dzīvi pilsētā.
- Informācijas pieejamības nodrošināšana par pašvaldības darbību, pilsētas attīstības plānošanu un progresa novērtēšanu.

1.2. EKONOMISKIE FAKTORI

Pēc CSP datiem 2017.gadā tirgus sektora ekonomiski aktīvo uzņēmumu skaits Jēkabpils pilsētā uz 1000 iedzīvotājiem sastādīja 63 (t.sk. komersanti – 53 un 37 pārējie uzņēmumi), Zemgales reģionā - 69, Latvijā - 90. Jēkabpils pilsētā ekonomiski aktīvo uzņēmumu struktūrā 2017.gadā dominēja komercsabiedrības – 43,67% (Zemgalē vidēji 37,33%; Latvijā vidēji 51,51%), kā arī pašnodarbinātas personas – 36,51% (Zemgalē vidēji 38,87%; Latvijā vidēji 33,11%).

	Latvija		Zemgales reģions		Jēkabpils pilsēta	
Pašnodarbinātas personas	61 332	33,11%	6 653	38,87%	551	36,51%
Zemnieku un zvejnieku saimniecības	9 862	5,32%	2 039	11,91%	11	0,73%
Individuālie komersanti	6 759	3,65%	900	5,26%	188	12,46%
Komercsabiedrības (tirgus sektors)	95 419	51,51%	6 390	37,33%	659	43,67%
Fondi, nodibinājumi un biedrības (tirgus sektors)	2 344	1,27%	142	0,83%	6	0,40%
Komercsabiedrības (ārpus tirgus sektors)	134	0,07%	15	0,09%	1	0,07%
Fondi, nodibinājumi un biedrības (ārpus tirgus sektors)	8 428	4,55%	831	4,86%	86	5,70%
Valsts budžeta iestādes	224	0,12%	10	0,06%	1	0,07%
Pašvaldības budžeta iestādes	741	0,40%	136	0,79%	6	0,40%
Ekonomiski aktīvi uzņēmumi KOPĀ	185 243	100%	17 116	100%	1 509	100%

2.attēls. Ekonomiski aktīvo uzņēmumu struktūra Latvijā, Zemgalē, Jēkabpils pilsētā, 2017.gads

Jēkabpils pilsētā lielākā daļa uzņēmumu tirgus sektorā pēc nodarbināto skaita ir mikrouzņēmumi ar darbinieku skaitu no 0-9 darbiniekiem (93,14%), kas, plānojot uzņēmējdarbības atbalsta pasākumus, ir jāņem vērā. 2017.gadā pilsētā bija viens uzņēmums, kurā darbinieku skaits pārsniedza 250 darbiniekus, 22 uzņēmumi, kuros darbinieku skaits bija no 50-249 darbiniekiem, 26 uzņēmumi, kuros darbinieku skaits bija no 20-49 darbiniekiem un 48 uzņēmumi, kuros darbinieku skaits bija 10-19.

Vislielāko uzņēmumu īpatsvaru jeb 33,6% veido vairumtirdzniecība un mazumtirdzniecība; automobiļu un motociklu remonts. Nozīmīgs īpatsvars ir arī profesionālo, zinātnisko un tehnisko pakalpojumu sniedzējiem – tas ir 16,3%. Tālāk seko operācijas ar nekustamo īpašumu un apstrādes rūpniecība (9,7%).

Pēc Lursoft statistikas datiem 2018.gadā Jēkabpils pilsētā desmit uzņēmumu apgrozījums pārsniedza 5 miljonus eiro. Pēc šī rādītāja līderis ir SIA SIA “Ošukalns” (45 milj. EUR), “Jēkabpils kokapstrāde” (28 milj. EUR), SIA “Jēkabpils PMK” (14,6 milj. EUR), SIA “Devona” (12,9 milj. EUR) un SIA “Jēkabpils reģionālā slimnīca” (10,8 milj. EUR).

Jēkabpils pilsētas ekonomisko profilu veido:

- nozares, kurās kā produkcijas ražošanas izejviela tiek izmantots pilsētā vai tās apkārtnē esošās dabas bagātības, tas ir, pārtikas rūpniecība, kokapstrāde, būvmateriālu ražošana, būvniecība u.c;
- nozares, kuru attīstībai pilsētā ir vēsturiski izveidojies pamats – attīstībai piemērota infrastruktūra, uzkrātas zināšanas un pieredze, kā arī izdevīga ģeogrāfiskā atrašanās vieta, piemēram, apģērba ražošana, transports un loģistika, enerģijas ražošana no atjaunojamiem resursiem u.c.;
- nozares, kuras sniedz komercpakalpojumus ražojošajām nozarēm, piemēram, tādas pakalpojumus, kā grāmatvedība, IT pakalpojumi, tehnikas apkope un serviss, vairumtirdzniecība, finanses un apdrošināšana u.c.;
- nozares, kuras veicina vispārēju interesi par pilsētu, mudina uz viesošanās tajā un tajā ražoto preču un sniegto pakalpojumu iegādi, piemēram, – tūrisms, atpūta, kultūra, sports un izklaide.
- nozares, kuras sniedz pakalpojumus iedzīvotājiem - apmācības, sadzīves pakalpojumi, veselības un skaistumkopšanas pakalpojumi, sabiedriskā ēdināšana, mazumtirdzniecība u.c.

Uzņēmējdarbības attīstībai labvēlīgas vides veidošana ir viens no pašvaldības uzdevumiem, jo tas varētu palielināt pilsētas budžeta ieņēmumu daļu, kā arī uzlabot ekonomisko un sociālo situāciju pilsētā. 2018.gadā Jēkabpilī tika reģistrēti 68 jauni uzņēmumi. Jēkabpils pilsētā aktīvi un veiksmīgi darbojas daudzi uzņēmumi, kas nodrošina iedzīvotājiem darbavietas. Laika periodā no 2012. - 2017.gadam komercreģistrā un uzņēmumu reģistrā kopā ir reģistrēti 519 jauni uzņēmumi, bet likvidēti – 411 uzņēmumi.

Uz ekonomisko aktivitāti norāda tirgus sektora ekonomiski aktīvu vienību skaits uz 1000 iedzīvotājiem. Salīdzinot ar citām republikas nozīmes pilsētām Jēkabpilī ir salīdzinoši zems šis rādītājs - ekonomiski aktīvo uzņēmumu skaits uz 1000 iedzīvotājiem – 63. Tas ir gandrīz uz pusi mazāks rādītājs kā Rīgā (116 uz 1000 iedz.) un par 30% mazāks kā vidēji Latvijā (90 uz 1000 iedz.).

1.tabula. Republikas pilsētu teritorijas attīstības līmeņa un līmeņa izmaiņu indeksi pēc 2018.gada datiem

	Ekonomiski aktīvo individuālo komersantu un komercsab. skaits uz 1000 iedz.	Bezdarba līmenis	Trūcīgo personu īpatsvars iedzīvotāju kopskaitā	Kopējais noziedzīgo nodarījumu skaits uz 1000 iedz.	Dabiskās kustības saldo uz 1000 iedz.	Ilgtērmiņa migrācijas saldo 1000 iedz.	Iedz. skaits virs darbības vecuma uz 1000 darbības vecuma iedz.	Iedzīvotāju ienākuma nodokļa lielums uz 1 iedz.	Attīstības līmeņa indekss	
									Vērtība	Rangs
Rīga	0,188	0,079	0,045	-0,034	0,036	-0,053	0,021	0,124	0,405	1
Daugavpils	-0,390	-0,316	-0,182	0,028	-0,211	0,091	-0,112	-0,434	-1,526	8
Jelgava	-0,298	0,057	0,029	0,075	0,072	-0,039	0,089	-0,066	-0,080	4
Jēkabpils	-0,338	-0,139	-0,242	0,011	-0,106	0,119	0,052	-0,334	-0,977	6
Jūrmala	-0,262	0,018	0,076	0,078	0,098	0,318	-0,060	0,110	0,376	2
Liepāja	-0,326	-0,193	-0,010	0,111	-0,007	0,118	-0,044	-0,314	-0,665	5
Rēzekne	-0,346	-0,503	-0,363	0,024	-0,258	-0,010	-0,024	-0,383	-1,863	9
Valmiera	-0,225	0,104	0,076	0,086	0,178	0,205	-0,030	-0,065	0,328	3
Ventspils	-0,368	-0,037	-0,123	0,028	-0,233	-0,076	-0,100	-0,091	-0,999	7

Pēc attīstības līmeņa indeksa 2017.gadā -1,112, 2016.gadā -1,209, 2015.gadā -1,349, minētajos gados Jēkabpils pilsēta starp Republikas nozīmes pilsētām ieņēma 7.vietu rangā. Savukārt 2018.gadā 6.ranga vieta ar vērtību -0,977.

Jēkabpils pilsēta mēģina ieviest praksi - regulāri kontaktēties un sadarboties ar uzņēmumiem, kā arī veicināt uzņēmējdarbības attīstību pilsētā. Jēkabpils pilsētas uzņēmējdarbības veicināšanas pasākumi uzņēmumiem:

- piemēro nekustamā īpašuma nodokļa atlaides komersantiem;
- nodrošina pilsētas infrastruktūras attīstību (transporta, pakalpojumi, pilsētvide, u.c.);
- izsniedz galvojumus un aizdevumus (uzņēmumiem, kuros pašvaldības kapitāla daļa pārsniedz 50%);
- nodrošina atbalstu iedzīvotāju tālākizglītībai;
- pašvaldībā darbojas Attīstības konsultatīvā komisija, kuras galvenā funkcija ir veicināt pašvaldību, darba devēju, uzņēmēju un arodbiedrību sadarbību ar mērķi nodrošināt harmonisku pilsētas attīstību;
- organizē tikšanās ar uzņēmējiem aktuālu jautājumu apspriešanai;
- sniedz konsultācijas uzņēmējiem nodokļu, būvniecības, nekustamā īpašuma u.c. jautājumos;
- sekmē pakalpojumu pieejamību uzņēmējiem, izsniedzot uzņēmējiem nepieciešamos dokumentus maksimāli ātrākos termiņos;
- iesaista uzņēmējus pašvaldības mārketinga pasākumu īstenošanā un citās pašvaldības sabiedriskās aktivitātēs;
- rīko un atbalsta semināru, apmācību un konferenču rīkošanu Jēkabpils pilsētā;
- organizē gadatirgus mājražotāju un vietējo komersantu ražotās produkcijas noieta veicināšanai.

Jēkabpils pilsētas teritorijā dzīvojošo iedzīvotāju skaits pēc Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldes datiem uz 2018.gada 1.janvāri – 22 188, tajā skaitā lielākais īpatsvars ir cilvēki darbības vecumā 15 065 jeb 67,90%, virs darbības vecuma 4 880 cilvēki (21,99%), bērni un jaunieši kopumā 3 655 jeb 14,47%. Salīdzinot ar iepriekšējā gada rādītājiem, iedzīvotāju skaits kopumā Jēkabpils pilsētā ir samazinājies, tajā skaitā ir samazinājies iedzīvotāju skaits darbības vecumā par 107 personām jeb par 0,48%, taču nedaudz pieaudzis iedzīvotāju skaits līdz darba spējas vecumam, kas vērtējams kā pozitīvs rādītājs. Jēkabpilī 2018.gada beigās bezdarba līmenis – 5,4%.

Galvenie izaicinājumi darba tirgū saistīti ar demogrāfisko situāciju valstī – darbaspēka novecošanās un darbaspēka (atbilstošas kvalifikācijas darbinieku) trūkums. Iepriekš minētās tendences par situāciju darba tirgū ir jūtamas arī Jēkabpils pilsētā un atstāj nelabvēlīgu iespaidu uz uzņēmējdarbības attīstību.

Finanšu ministrijas prognozes liecina, ka vidējā bruto darba samaksa 2018.gadā palielinājās par 8,5%, bet 2019.gadā tiek plānots - 6,5%. Darba samaksas pieaugums ir būtisks faktors pašvaldības kopējās ieņēmumu bāzes palielināšanai, jo Jēkabpils pilsētas pašvaldības budžetā lielāko daļu ieņēmumu sastāda Iedzīvotāju ienākuma nodokļa (IIN) ieņēmumi. Saskaņā ar Finanšu ministrijas prognozēm turpmākajos gados valstī kritīsies bezdarba līmenis, taču būtisks nodarbināto skaita pieaugums tautsaimniecībā netiek prognozēts, līdz ar to IIN bāzes palielināšanos turpmākajos gados noteiks galvenokārt tikai algu pieauguma dinamika, kā arī patiesā ietekme no 2018.gadā īstenotās IIN reformas. Vairāku gadu garumā visā Latvijā ir vērojama bezdarba samazināšanās tendence, tomēr Jēkabpils pilsētā reģistrētā bezdarba līmenis ir augstāks kā vidēji Zemgales reģionā un Latvijā, bet pēdējo gadu laikā vērojama tendence bezdarba līmenim samazināties.

2.tabula. Bezdarba līmenis Latvijā, Zemgales reģionā un Jēkabpilī 2012.-2018.g.

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Latvija	8,0%	9,5%	6,6%	6,6%	6,5%	5,2%	4,8%
Zemgales reģions	8,9%	9,8%	6,5%	6,5%	6,2%	4,9%	4,3%
Jēkabpils pilsēta	9,6%	10,4%	7,2%	7,7%	7,0%	6,0%	5,0%

Lai veicinātu nodarbinātību un iedzīvotāju profesionālo pilnveidi Jēkabpilī un tuvākajā apkārtnē, Jēkabpils pilsētas pašvaldība sadarbībā ar NVA rīko “Vakanču gadatirgu” Jēkabpilī. “Vakanču gadatirgū” darba devēji no Jēkabpils un apkārtējiem novadiem piedāvā brīvās vakances un prakses vietas savā uzņēmumā, savukārt, darba meklētājiem tiek sniegta iespēja iepazīties ar pieejamām vakancēm pilsētā un tuvākajā reģionā. “Vakanču gadatirgus” apmeklētāji var iegūt informāciju par profesionālās

pilnveides iespējām pilsētā. Pateicoties “Vakanču gadatirgum” potenciālās darba vietas 2018.gadā atrada un uz darba pārrunām tika uzaicināti 106 darba meklētāji.

Kopējie iedzīvotāju ienākumi Jēkabpilī turpina pieaugt, par ko liecina pašvaldības saņemtais iedzīvotāju ienākuma nodokļa apmērs uz 1 iedzīvotāju. Salīdzinot datus par 2012., 2013., 2014., 2015., 2016. un 2017.gadu, iedzīvotāju ienākuma nodokļa ieņēmumi vidēji uz 1 iedzīvotāju ir pieauguši no 400,65 EUR uz 525 EUR.

Kopš 2012.gada strādājošo mēneša vidējā darba samaksa kā Latvijā kopumā, tā arī Jēkabpils pilsētā pakāpeniski pieauga. 2017.gadā vidējā darba samaksa (neto) Latvijā bija 715 EUR mēnesī, bet Jēkabpils pilsētā – 592 EUR, kas ir par 17% zemāks rādītājs kā vidēji valstī. Pēdējo divu gadu laikā darba samaksa Jēkabpils pilsētā ir pieaugusi straujāk kā vidēji valstī. Valstī noteiktā minimālā mēneša darba alga ir 430,00 eiro (uz 01.01.2018.)

- Biznesa attīstības koordinācijas vienības izveidošana pašvaldībā – 2014. gadā izveidota amata vienība – sabiedrisko attiecību nodaļas vadītāja vietnieks, kura kompetencē papildus pilsētas mārketinga veicināšanas pasākumiem ir iekļauta arī sadarbība ar Jēkabpils sadraudzības pilsētām un partneriem ārvalstīs, un Jēkabpils pilsētas uzņēmējdarbības vides attīstība un sadarbības veidošana ar uzņēmējiem.
- 2014.gadā ir izveidota mājas lapas sadaļa “Uzņēmējiem” tīmekļa vietnē www.jekabpils.lv, kas satur informāciju par uzņēmējdarbības vidi pilsētā, galvenajiem statistiskajiem rādītājiem, investīcijām pieejamajām teritorijām, pieejamajiem valsts un pašvaldības atbalsta instrumentiem, kā arī par pašvaldībā un pilsētā notiekošajām aktualitātēm uzņēmējiem. Sadaļas mērķis nodrošināt informācijas pieejamību par uzņēmējdarbībai aktuāliem un saistošiem jautājumiem.
- Sadarbībā ar Vides un reģionālās attīstības ministriju tapis informatīvs izdevums par investīciju iespējām pilsētā, ko izmantot organizējot Jēkabpils uzņēmēju un pašvaldības vizītes ārvalstīs, uzņemot pašvaldībā potenciālos investorus un sadarbības partnerus, piedaloties izstādēs un cita veida pasākumos investīciju piesaistei.
- Jēkabpilī darbojas akreditēta Jēkabpils pilsētas pašvaldības iestāde - Tālākizglītības un informācijas tehnoloģiju centrs (TITC).
- Veikta informācijas apkopošana par pilsētā esošajām industriālajām teritorijām – zemesgabalu adreses, kadastra Nr., platības īpašnieki, un to izvietojums pilsētas teritorijā esošajās industriālajās teritorijās.
- 2016.gadā darbu uzsāka LIAA biznesa inkubators Jēkabpilī.

Periodā līdz 2030.gadam plānots mērķtiecīgi strādāt, lai panāktu, ka pilsētas ekonomiskais profils bagātinās ar uzņēmumiem, kas savā darbībā izmanto inovatīvus risinājumus, izmantot videi (dzīves un dabiskajai) draudzīgas tehnoloģijas visos ražošanas posmos, kā arī ražo produktus ar augstu pievienoto vērtību, neatkarīgi no nozares, kuru šie uzņēmumi pārstāv.

Tūrisms

Jēkabpilij, ievērojot tās atrašanās vietu – Daugavas krastos, kā arī izcelšanās un attīstības vēsturi, kas radījusi bagātu kultūras un sakrālo mantojumu, ir potenciāls gan kultūras, gan dabas tūrisma produktu izstrādē un pārdošanā. Šis potenciāls būtu jāizmanto, jo tūrisms ir saimnieciskās darbības joma, kas veicina pilsētas reģenerāciju, ievērojot visus trīs integrācijas principus un tādējādi pozitīvi ietekmējot teritorijas ilgtspēju. Pilsētā ir apskatāmi kultūrvēstures objekti un muzeji – Krustpils pils un Jēkabpils Vēstures muzejs, Sēļu sēta – Jēkabpils vēstures muzeja brīvdabas nodaļa, mākslas galerija “MANS`S”, Strūves ģeodēziskā loka punkts “Jēkabpils”, kas iekļauts UNESCO Pasaules mantojuma sarakstā, kā arī sakrālās celtnes un pilsētas vēsturiskā centra arhitektūra.

- Tiek īstenots pārrobežu projekts “Ilgtspējīga tūrisma pakalpojuma attīstība un tūrisma infrastruktūras pieejamības uzlabošana”.
- Pilsētā izveidots liels publiskais bezvadu interneta piekļuves (Wi-Fi) tīkls. Pašvaldības tīmekļa vietnē www.jekabpils.lv pieejama interaktīva karte par pieejas punktu pieejamību pilsētā.
- Plānots rekonstruēt ēku, kas atrodas pie Krustpils pils Rīgas ielā 216 B, to pielāgojot vietējo amatnieku vajadzībām. Atjaunotajā ēkā plānots izveidot amatu māju.
- 2013. gadā izstrādāts ekspozīcijas “Vecticībnieku kultūrvēsturiskais mantojums Jēkabpilī” dizaina projekts.
- 2014. gadā izstrādāts ekspozīcijas “Izgatavots Jēkabpilī 19.-21.gadsimtā” ekspozīcijas dizaina projekts.
- 2014.-2017. Krustpils pils A korpusa atjaunošana, restaurācija un ekspozīciju iekārtošana, infrastruktūras sakārtošana, t.sk. Pils priekšdārza, piebraucamā ceļa un stāvlaukuma labiekārtošana, apgaismojuma ierīkošana.
- Plānots ITI projekts - SAM 5.5.1. prioritārā projekta ideja – Kultūrvēsturiskā mantojuma saglabāšana un attīstīšana kultūras tūrisma piedāvājuma pilnveidošanai Jēkabpilī. Plānotais īstenošanas laiks 2019.-2020.gads.
- Saistībā ar gidu trūkumu pilsētā, tiek vairāk domāts par gidu klāsta paplašināšanu un datu bāzes veidošanu.

Infrastruktūra

- 2013.gadā realizēts projekts “Siltumtrašu rekonstrukcija Jēkabpilī Nameja, Viestura un Jaunās ielas mikrorajonā”.
- 2014.gadā realizēti projekti “Maģistrālo siltumtrašu rekonstrukcija Jaunā, Zemgales un Viesītes ielās, Jēkabpilī” un “Siltumtīklu rekonstrukcija Jēkabpilī Celtnieku ielas rajonā”.
- 2014.gadā Kurzemes un Vienības ielu rekonstrukcija un Brīvības – Neretas ielu krustojuma rekonstrukcija. Pasākumā bija paredzēts veikt lokveida krustojuma izbūvi Brīvības – Neretas, Brīvības

- Vienības ielu krustojumā un Rīgas – Kurzemes ielu krustojumā. Rekonstruēt Kurzemes un Vienības ielu, renovēt tiltu pār Daugavu, izveidoti lokveida krustojumi.

- 2014.-2017. gadam veikta asfalta seguma atjaunošana Nameja ielā un Viesītes ielā, autostāvvietas izbūve Jaunā ielā 24. Veikts iekškvartāla ceļa remonts Krasta, Dārzu, Rīgas, Pasta, Brīvības, Nameja, Viestura ielā, kā arī atkritumu laukuma pievedceļa remonts Nameja un Slimnīcas ielā.
- Pastāvīgi tiek īstenota Jēkabpils pilsētas pašvaldības policijas infrastruktūras, institucionālās kapacitātes uzlabošana.
- 2015.-2018.gadam veikta Dūmu, Atmosdas un Kadiķu ielas mikrorajona pārbūve, kuras laikā tika ierīkotas gan stāvvietas, bērnu rotaļu laukumi, sporta laukumi. Veikta teritorijas apzaļumošana, apstādījumu ierīkošana.
- 2017.gadā veikta Jēkabpils aizsargdambja rekonstrukcija. Veikts kapitālais remonts un labiekārtošanas darbi - uzstādīti soliņi, izbūvēti veloceliņi, ierīkoti skatu laukumi.
- 2018.gadā veikta daļēja Jēkabpils pilsētas kapu digitalizācija.
- Veikta zemes īpašuma maiņa no valsts iegūstot pašvaldības īpašumā zemi, pilsētas kapu paplašināšanai un labiekārtošanai t.sk. krematorijas būvei (Zaļā iela 27). Izstrādāts detālplānojums un būvprojekts pilsētas kapsētas paplašināšanai un krematorijas būvniecībai.
- Veikta pašvaldības īpašumu, kas nepieciešami jaunā tilta būvniecībai, atdalīšana, uzmērīšana, ierakstīšana Zemesgrāmatā.
- Veikta fizisko un juridisko personu zemju īpašumu, kas nepieciešami jaunā tilta būvniecībai (15 īpašumi), apzināšana, apsekošana, novērtēšana un atsavināšana. Izstrādāts tehniskais būvprojekts projektam “Tilts pār Daugavu”.
- Veikta zemesgabalu iegāde pašvaldības īpašumā Pasta ielas rekonstrukcijai – skvēra izveidei Pasta ielā 40.
- Rekonstruētas ielas: Zaļā, Rīgas, Brīvības, Stadiona, Kļavu, Auseklīša, Rūpniecības, Gulbju, Jēkaba, Viesītes, Zvejnieku, Kaļķu.
- Uz 2018.gadu veikta Dolomīta ielas pagarinājuma izveidei nepieciešamā zemesgabala maiņa pašvaldības īpašumā no iepriekšējā īpašnieka - juridiskas personas.
- Pašvaldībā 2018.gadā uzsākts īstenot projekts “Jēkabpils pilsētas infrastruktūras sasaiste ar TEN-T tīklu”, kuru plānots pabeigt īstenot 2021.gadā. Projekta mērķis ir radīt alternatīvu maršrutu tranzīta un kravas transportam, nodrošinot Jēkabpils pilsētas transporta infrastruktūras integrāciju TEN-T tīklā, lai novērstu kvalitatīvas infrastruktūras pārrāvumus, samazinot piesārņojuma un trokšņa līmeni pilsētā un vismaz daļēji atdalot kravas transporta plūsmu no sabiedriskā transporta plūsmas un novirzot no blīvāk apdzīvotām Jēkabpils pilsētas daļām. Projekta īstenošanas rezultātā tiks veicināta pilsētas transporta infrastruktūras sasaiste TEN – T tīklā paaugstinot galveno ielu caurlaides spējas un saīsinot nepieciešamo pārvietošanās laiku un uzlabojot dzīves vides kvalitāti pilsētas iedzīvotājiem. Projekta

ietvaros plānots veikt ielu posmu pārbūvi vairākās Jēkabpils pilsētas tranzīta ielās. Nomainīts segums: Mežaparka, Siliņu, Filozofu, Daugavas aizsargdambja posms.

- 2018.gadā uzsākts projekts “Siltumapgādes pārvades un sadales sistēmas efektivitātes paaugstināšana Jēkabpils pilsētā, Tvaika ielas rajonā”.
- Darbs pie ielu apgaismojuma uzlabošanas notiek regulāri.
- Tiek īstenots projekts “Tehniska palīdzība integrēto teritoriju investīciju projektu iesniegumu atlases nodrošināšanai Jēkabpils pilsētas pašvaldībā”.
- No 2018.-2021.gadam paredzēts īstenot SAM 9.3.2. “Stacionārās un ambulatorās veselības aprūpes infrastruktūras uzlabošana SIA "Jēkabpils reģionālā slimnīca", uzlabojot kvalitatīvu veselības aprūpes pakalpojumu pieejamību”.
- 2018.-2019.g. paredzēts īstenot SAM 9.3.2. 2. kārtu „Līvānu un Jēkabpils slimnīcu infrastruktūras attīstība veselības aprūpes pakalpojumu pieejamībai” sadarbības projekts ar SIA “Līvānu slimnīca”.
- SIA “Jēkabpils autobusu parks” ir iegādājies 7 ar saspiesto dabasgāzi darbināmus SOR markas autobusus. Autobusi iegādāti programmas “Izaugsme un nodarbinātība” prioritārā virziena “Pāreja uz ekonomiku ar zemu oglekļa emisijas līmeni visās nozarēs” SAM 4.5.1.2. “Attīstīt videi draudzīgu sabiedriskā transporta infrastruktūru (autobusi)” ietvaros

Pilsētreģiona attīstība

- Tiek īstenota Izglītības iestāžu un uzņēmēju sadarbības stiprināšana, veicinot darba vidē balstītas profesionālās izglītības attīstību un prakšu vietu pieejamību Jēkabpilī un apkārtnē.
- Noris Jēkabpils un apkārtējo pašvaldību TIC sadarbības stiprināšana kopīgu tūrisma produktu izstrādei.
- 2018.gadā uzsākta Jēkabpils multifunkcionālās sporta halles būvniecība, kas plānots kā reģionālas nozīmes objekts.
- 2018.gada vasarā tika uzsākti jaunā Tiesu nama būvdarbi, noslēdzās 2019.gadā.

Jēkabpils pilsētreģiona sadarbības platformas izveide

SIA “Jēkabpils pakalpojumi”:

- Salas novada iedzīvotāju izglītošana par atkritumu šķirošanu.
- Līvānu novada Turku pagasta pamatskolas skolēnu izglītošana par atbildību, pienākumiem pret dzīvniekiem.

Jēkabpils Vēstures muzejs:

▪ 2013. gadā Jēkabpils Vēstures muzejā notika konference, kurā piedalījās Salas novada, Jaunjelgavas novada, Madonas novada, Gulbenes novada pašvaldību pārstāvji, lai uzsāktu sadarbību Strūves ģeodēziskā loka popularizēšanā.

Jēkabpils sporta centrs:

Sports un aktīvā atpūta bez plaša sadarbības loka nav iedomājami. „Kopā mēs esam stiprāki!” – šī frāze jau visu izsaka, ka tikai vienotībā ir spēks, tāpēc ik gadu sadarbībā ar kaimiņu pašvaldībām un nevalstiskajām organizācijām strauji pieaug, rīkojot kopīgus sportiskām aktivitātēm bagātus pasākumus un diskusijas, daloties pieredzē un atbalstā, tādējādi aptverot plašāku sabiedrības loku un veidojot pozitīvu attieksmi par fiziskām aktivitātēm un aktīvu atpūtu ikdienā, un veselīga dzīvesveida nozīmīgumu ilgtermiņā.

Jēkabpils Kultūras pārvalde:

Jēkabpils Kultūras pārvalde periodiski sadarbojas ar Viesītes un Pļaviņu kultūras centriem kino demonstrēšanas jomā, nodrošinot iespēju piekļūt pie Latvijas, Lietuvas un Igaunijas lielo filmu izplatītāju filmu diskkiem (lielās komercfirmas reti sadarbojas ar pašvaldībām, kurās ir mazs iedzīvotāju skaits un nav attīstīti kino pakalpojumi).

Jēkabpils Kultūras pārvalde sadarbībā ar Nacionālo Kultūras centru periodiski organizē reģionālos seminārus, kurus apmeklē apkārtējo novadu un pilsētu kultūras nozarē strādājošie speciālisti.

Nekustamo īpašumu nodaļa:

Reģionālas nozīmes valsts iestādēm iespēju robežās tiek nodrošinātas pašvaldības telpas par simbolisku samaksu vai bezatlīdzības lietošanā (Uzņēmumu reģistrs, Veselības inspekcija, Slimību kontroles un profilakses centrs, BIOR, Valsts darba inspekcija, Valsts vides dienests, Nodarbinātības valsts aģentūra, Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūra).

Ievērojot pilsētas rīcībā esošo attīstības potenciālu un iespējas, kā arī nacionālas nozīmes attīstības centram izvirzītos pienākumus un atbildību, Jēkabpils pilsētas ilgtspējīgas attīstības stratēģijā pilsētas attīstības procesi skatīti plašākā mērogā nekā pilsētas kontekstā, kā arī stratēģijā ietverti attīstības izaicinājumi, kuru rezultāti sniedzas pāri pilsētas administratīvajām robežām un pozitīvi ietekmē apkārtējās teritorijas un Vidusdaugavas reģionu kopumā.

Vidusdaugavas reģiona kontekstā Jēkabpils ir:

- Valsts un pašvaldības publisko pakalpojumu centrs;
- Industriālās attīstības centrs;
- Tehnoloģiju un inovāciju attīstības centrs;
- Izglītības centrs;
- Veselības un sociālo pakalpojumu centrs;
- Kultūras un sporta centrs.

Jēkabpils 2030 Pilsētas līmenī paredzēti pasākumi iedzīvotāju dzīves kvalitātes uzlabošanai un nodarbinātības iespēju veicināšanai:

- attīstot pilsētas infrastruktūru atbilstīgi dažādu paaudžu iedzīvotāju interesēm, īpašu uzmanību veltot ģimenēm;
- nodrošinot plašas un kvalitatīvas izglītības ieguves iespējas, kas ir svarīgs priekšnosacījums teritorijas izaugsmei;
- nodrošinot veselības aprūpes pakalpojumu pieejamību un kvalitāti, kā arī sociālo aizsardzību un sociālo pakalpojumu pieejamību;
- nodrošinot vides kvalitāšu saglabāšanos un drošību pilsētā;
- veicinot nodarbinātības iespēju attīstību pilsētā.

Vidusdaugavas reģiona līmenī paredzēti pasākumi, kas veicina apkārtējo teritoriju attīstību, savstarpējo sadarbību, ekonomisko aktivitāti un konkurētspēju:

- nodrošinot veselības aprūpes pakalpojumu pieejamību un kvalitāti;
- nodrošinot aptverošu valsts un pašvaldības publisko pakalpojumu pieejamību;
- veicinot vienotas sociālo pakalpojumu sistēmas attīstību;
- veicinot profesionālās un arodizglītības ieguves iespēju attīstību;
- uzlabojot sabiedriskā transporta infrastruktūru un pakalpojumu pieejamību.

Nacionālā līmenī paredzēti pasākumi, kas sekmē policentrisku un līdzsvarotu valsts reģionālo attīstību un valsts starptautisko atpazīstamību un ekonomisko izaugsmi:

- attīstot pilsētu kā konkurētspējīgu rūpniecisko un starptautiskas nozīmes loģistikas centru;
- attīstot kultūras un sporta infrastruktūras attīstību nacionāla un starptautiska mēroga pasākumu organizēšanai;
- veicinot tūrisma potenciāla izmantošanu un veidojot pilsētu kā interesantu un pievilcīgu ceļošanas galamērķi.

E-pārvaldes attīstība

- Ieviestas jaunas personālvadības, grāmatvedības un finanšu informācijas sistēmas. Darbs pie informāciju sistēmu izveides, ieviešanas un uzlabošanas notiek pastāvīgi.
- Vienas Pieturas Aģentūra: 2012.gadā ieviesta IP telefonija (saņemta Efektīvas pārvaldības gada balva).
- 2012.gadā ieviesta elektronisko dokumentu saņemšana no Iestādēm izmantojot DVS Namejs.
- Sākot ar 2012.gadu iedzīvotājiem, iesniedzot iesniegumu pašvaldībā, ir iespēja saņemt atbildi elektroniski uz pieprasītāja norādīto elektroniskā pasta adresi bez droša elektroniskā paraksta.

- Turpinās darbs pie pakalpojuma attīstīšanas. 2014.gadā iedzīvotājiem tika piedāvāta iespēja saņemt lielāko daļu atbilžu elektroniski uz pieprasītāja norādīto elektroniskā pasta adresi bez droša elektroniskā paraksta.
- 2013.gadā īstenoja projektu “Speciālistu piesaiste Jēkabpils pilsētas pašvaldībai”, lai paaugstinātu pašvaldības administratīvo kapacitāti ES un citu finanšu instrumentu apgūvē.
- 2013.gadā īstenoja projektu “Jēkabpils pilsētas pašvaldības darbinieku kapacitātes stiprināšana”.
- Sākot ar 2014. gada 1. augustu Jēkabpils iedzīvotājiem tiek piedāvāta iespēja rēķinus par bērnu pirmsskolas izglītības iestāžu apmeklējuma maksu saņemt ērtākā veidā - elektroniski savā e-pastā.
- DVS Namejs plašāka izmantošana no 2013. gada – izveidojot elektronisku iekšējo saraksti starp iestādēm.
- 2014. gadā tika uzsākts Dzimtsarakstu nodaļas pakalpojums slimnīcā – jaundzimušajiem izsniedzot dzimšanas apliecības Dzemdību nodaļā.

Vērtējot pašvaldību interneta resursu popularitāti un cilvēku prasmes, Jēkabpils pilsētas pašvaldība 2014. gadā e-indeksa mērījumā ieguvusi augstāko vērtējumu pilsētu konkurencē. Savukārt analizējot sekotāju skaitu Jēkabpils pilsētas pašvaldības profiliem sociālajos tīklos (Draugiem.lv, Twitter, Facebook, YouTube, Instagram, Odnoklassniki) uz 1000 iedzīvotājiem, ir sasniegts otrais augstākais rādītājs.

Atzinīgi novērtēts arī Jēkabpils pilsētas pašvaldības e-pārvaldes līmenis, elektroniski pieejamo dokumentu veidlapu un pakalpojumu aprakstu apjoms, dzīvesvietas elektroniskās deklarēšanas intensitāte u.c. rādītāji.

Ikviens Jēkabpils pilsētas iedzīvotājs, kā arī interesents savā e-pastā ik mēnesi bez maksas var saņemt pašvaldības informatīvā izdevuma “Jēkabpils Vēstis” elektronisko versiju.

Uzsākta Jēkabpils pilsētas pašvaldības iestāžu grāmatvedības pakalpojuma centralizācija.

2. VIDES FAKTORI UN KVALITĀTE

2.1. GAISS

Gaisa kvalitāte

Gaisa kvalitāti Jēkabpils pilsētā ietekmē vairāki faktori – piesārņojošo vielu emisijas no rūpnieciskā sektora, apkures sistēmām, transporta u. c. Pilsētā potenciāli piesārņotākais gaiss veidojas pie intensīvākās satiksmes ielām un ceļiem, dzelzceļa, ap ražošanas zonām un pilsētas centrā.

Lielākās ražošanas teritorijas Jēkabpils pilsētā galvenokārt koncentrētas tās ziemeļu, ziemeļaustrumu daļā, kurā jau vēsturiski veidojusies antropogēna ietekme uz vidi. Teritorija ir daļēji apsaimniekota un lielas teritorijas vēl arvien ir pamestas un neapsaimniekotas, kā arī tiek vērtētas kā piesārņotas vai potenciāli piesārņotas teritorijas. Piesārņojošo darbību objekti atrodas gan pilsētas kreisajā, gan labajā krastā. Labajā krastā tie vairāk koncentrējas pilsētas austrumu (Zīlānu ielas apkaime) un rietumu daļā (Rīgas ielas apkaime). Kreisajā krastā arī piesārņojošo darbību objekti vairāk koncentrējas rietumu (Zaļā iela, Andreja Pormaļa iela) un austrumu daļā (Neretas iela, uz austrumiem no Bebru ielas), īpaši organizācijas, kurām izsniegtas B kategorijas piesārņojošās darbības atļaujas.

Kopumā vidē Jēkabpils pilsētā 2017. gadā no organizācijām, kuras atskaitās par emitētajām piesārņojošajām vielām, novadītas 113 927.98 tonnas piesārņojošo vielu. Pēdējos piecos gados, laika posmā no 2014. gada līdz 2017. gadam, tiek novērota piesārņojošo vielu emisiju pieaugšana. Vidē visvairāk tiek novadīts oglekļa dioksīds, oglekļa oksīds, slāpekļa dioksīds, putekļu daļiņas (PM10(i)), cietās izkliedētās daļiņas u. c.

	2017.g.	2016.g.	2015.g.	2014.g.	2013.g.
Kopā (t)	113 927.98	79 726.68	43 552.56	3 531.99	6 434.02
Iekārtu skaits	239	227	212	198	270
Benzīns	0.34	0.77	0.83	0.77	1.09
Petroleja	0.35	0.58	0.89	0.48	0.71
Ogļūdeņraži	1.19	n.d.	n.d.	n.d.	n.d.
Sēra dioksīds	1.26	0.33	0.19	0.5	0.82
Gaistošie organiskie savienojumi (GOS)	4.94	3.35	2.51	2.09	n.d.
PM2, 5[ij]	28.36	21.38	28.39	28.72	2.23
Slāpekļa oksīdi (NOx)	34.96	47.44	32.82	29.26	49.61
Cietās izkliedētās daļiņas	68.03	61.40	57.06	15.69	20.82
PM10[i]	71.70	57.12	75.35	78.08	56.14
Slāpekļa dioksīds	74.71	77.61	59.00	61.38	45.85
Oglekļa oksīds	333.76	389.91	493.26	509.91	439.96
Oglekļa dioksīds	113 308.00	79 066.15	42 800.43	2 803.7	5 781.89

3.attēls. Emitētās piesārņojošās vielas Jēkabpils pilsētā, tonnas/gadā 2013.-2017.

Centralizēto siltumapgādi Jēkabpilī nodrošina un sistēmas apsaimnieko SIA „Jēkabpils siltums”. Siltuma ražošanā galvenokārt tiek izmantoti atjaunojamie energoresursi – šķelda. Sistēma apkalpo apmēram 70% no pilsētas iedzīvotājiem, kā arī uzņēmumus, iestādes un organizācijas.

Siltumenerģijas ražošanas infrastruktūra Jēkabpilī ir novecojusi un, ievērojot, ka kādreiz te darbojās lieli industriāli objekti, vairākkārtīgi pārsniedz nepieciešamās jaudas. Tādējādi, lai mazinātu siltumenerģijas zudumus, nepieciešamas investīcijas siltumapgādes infrastruktūras modernizācijā.

Jēkabpils pilsētā kā kurināmais siltuma un elektroenerģijas ražošanai tiek izmantota dabas gāze, granulas, koksne, malka un šķelda. Kā arī atsevišķās iekārtās tiek izmantota dīzeļdegviela (SIA “Jēkabpils siltums” objektā Tvaika ielā 4 izmanto marķēto dīzeļdegvielu (viena no apkures katliem iekurināšanai)) un ogles (SIA “Viadukts”), bet šādu iekārtu skaits pilsētā pēdējos gados ir nemainīgs un nepieaug. Pilsētā kurināmā sadedzināšana individuālajās apkures krāsnīs, uzņēmumu apkures katlos, siltumenerģētikas uzņēmumos u. c. galvenokārt piesārņo gaisu ar oglekļa oksīdu (CO), oglekļa dioksīdu (CO₂), slāpekļa oksīdiem (NO_x), sēra dioksīdu (SO₂), dažādiem gaistošiem oglekļa dioksīdu savienojumiem un cietajām daļiņām (putekļiem (PM₁₀, PM_{2,5})).

Kurināmā veids	Mērvienība	2017.g.		2016.g.		2015.g.	
		Iekārtu skaits	Kopā	Iekārtu skaits	Kopā	Iekārtu skaits	Kopā
Dabas gāze	Tūkstoši kubikmetru	12	1366,3	10	1 257,2	9	1025,9
Dīzeļdegviela	Tonna	1	2195	1	3884	1	3095
Granulas	Tonna	2	68,2	1	30	—	—
Koksne	Tonna	3	28074,5	2	24663,3	1	140
Malka	Tonna	2	2478,79	3	2620,7	3	2 430,95
Ogles	Tonna	1	59,3	1	56,4	1	33,2
Šķelda	Tonna	6	39222,4	6	34857,8	6	29402,1

4.attēls. Kurināmā patēriņš siltuma un elektroenerģijas ražošanai Jēkabpilī

Jēkabpils pilsētas teritorijā ir arī daudz mazu stacionāro siltumapgādes avotu — katlu māju, krāsnīņu un katlu, kuru sadedzināšanas iekārtu jauda neatbilst Ministru kabineta 2010. gada 30. novembra noteikumu Nr.1082 „Kārtība, kādā piesakāmas A, B un C kategorijas piesārņojošas darbības un izsniedzamas atļaujas A un B kategorijas piesārņojošo darbību veikšanai” 1. un 2. pielikuma prasībām un darbība neatbilst Ministru kabineta 2017. gada 23. maija noteikumu 271 „Noteikumi par vides aizsardzības oficiālās statistikas veidlapām” 2.2 punktā minētajām prasībām. Līdz ar to par šiem objektiem statistiskajā pārskatā “Nr.2 – Gaiss” netiek sniegta informācija un dati netiek apkopoti. Katrs šāds objekts ir punktveida emisijas avots, kas summējoties kopā ar citiem objektiem, palielina stacionāro objektu ietekmes uz gaisa kvalitāti īpatsvaru pilsētas teritorijā.

Latvijā uz atmosfēras gaisa kvalitāti tiek vērtēti tikai atsevišķās, reprezentatīvās vietās, nevis Latvijā kopumā. Nepārtraukta monitoringa stacija, atmosfēras gaisa kvalitātes novērojumu veikšanai

Jēkabpils pilsētā nav uzstādīta. Lai gan Jēkabpilī netiek uzskaitīts autotransporta radītais piesārņojums, tas ietekmē gan pilsētas gaisa kvalitāti, gan augsni autoceļu un dzelzceļa tuvumā.

Pilsētā potenciāli piesārņotākais gaiss un augstāka trokšņa ietekme veidojas pie intensīvākās satiksmes ielām un ceļiem, dzelzceļa un pilsētas centrā. No transportlīdzekļiem veidojas tādas kaitīgās vielas, kā slāpekļa oksīdi, oglekļa oksīdi, ogļūdeņraži, tvana gāze, kvēpi, cietās daļiņas, sēra dioksīds, benzols u. c. Būtiskākā transporta ietekmes telpa pilsētā atrodas Daugavas labajā krastā (Krustpils), kuru šķērso dzelzceļa līnijas un valsts galvenie autoceļi (A6 un A12), kā arī Daugavas kreisajā krastā, pilsētas centrā un abpus reģionālajiem autoceļiem (P76 un P75).

- Būtisku ieguldījumu gaisa kvalitātes uzlabošanai pilsētā dos RV 5 plānotā projekta „Pilsētas ielu tīkla paplašināšana, esošo rekonstrukcija, t.sk. grants seguma maiņa uz asfaltsegumu” īstenošana, it īpaši, ja vairumā pilsētas nomaļu ielām tiek izveidots asfalta segums līdzšinējā grants seguma vietā. Veikta Dolomīta ielas pagarinājuma izveidei nepieciešamā zemesgabala maiņa pašvaldības īpašumā no iepriekšējā īpašnieka - juridiskas personas. Veikta zemesgabalu iegāde pašvaldības īpašumā Pasta ielas rekonstrukcijai – skvēra izveidei Pasta ielā 40.
- Rekonstruētas ielas: Zaļā, Rīgas, Brīvības, Stadionā, Kļavu, Auseklīša, Rūpniecības, Gulbju, Jēkaba, Viesītes, Zvejnieku, Kaļķu. Nomainīts segums: Mežaparka, Siliņu, Filozofu, Daugavas aizsargdambja posms.
- 2012.gadā veikta energoefektivitātes pasākumu īstenošana daudzdzīvokļu dzīvojamā mājā Slimnīcas ielā 4, Bebru ielā 30, Dārzu ielā 5, Nameja ielā 1.
- 2013.gadā īstenota siltumtrašu rekonstrukcija Nameja, Viestura, Jaunās ielas mikrorajonā, Jēkabpilī. Veikta ārējo siltumtīklu rekonstrukcija Nameja, Viestura un Jaunās ielas mikrorajonā - esošās siltumtrases caurules, kas izvietotas dzelzsbetona kanālos, nomainot ar rūpnieciski izolētām bezkanālu siltumtrasēm 2064 metru garumā un veikta siltumtrašu nomaiņa ēku tehniskajos koridoros 1198 metru garumā. Plānotais siltumenerģijas zudumu samazinājums ir 1724 MWh/gadā. Droša un bezavāriju 3262 metru gara siltumtrases posma ekspluatācija.
- 2013.gadā veikta Jēkabpils pamatskolas energoefektivitātes uzlabošana.
- 2014.gadā veikta SIA “Jēkabpils reģionālā slimnīca” katlu mājas rekonstrukcija. Veikti SIA "Jēkabpils reģionālā slimnīca" katlu mājas ēkas kompleksi energoefektivitātes pasākumi - apkures katlu nomaiņa un saules kolektoru uzstādīšana.
- 2014.gadā īstenota maģistrālo siltumtrašu rekonstrukcija Jaunā, Zemgales un Viesītes ielās, Jēkabpilī. Samazināti siltumenerģijas zudumi pārvades sistēmās, novērstas siltumnesēja noplūdes siltumtīklos, samazinātas ekspluatācijas un uzturēšanas izmaksas, kā arī uzlaboti siltumapgādes sistēmas hidrauliskie rādītāji, nomainot avārijas stāvoklī esošos cauruļvadus dzelzsbetona kanālos ar rūpnieciski izolētām bezkanāla siltumtrasēm 1788 metru garumā. Plānotais siltumenerģijas zudumu samazinājums 3914 MWh/gadā. Droša un bezavāriju 1788 metru gara siltumtrases posma ekspluatācija.

- 2014. gadā īstenota siltumtīklu rekonstrukcija Jēkabpilī Celtnieku ielas rajonā. Veikta ārējo siltumtīklu rekonstrukcija Celtnieku ielas mikrorajonā - esošās siltumtrases caurules, kas izvietotas dzelzsbetona kanālos, nomainot ar rūpnieciski izolētām bezkanālu siltumtrasēm 1362 metru garumā un veikta siltumtrašu nomaiņa ēku tehniskajos koridoros 195 metru garumā. Plānotais siltumenerģijas zudumu samazinājums ir 2016 MWh/gadā. Droša un bezavāriju 1557 metru gara siltumtrases posma ekspluatācija.
- 2018.gadā uzsākta “Siltumapgādes pārvades un sadales sistēmas efektivitātes paaugstināšana Jēkabpils pilsētā, Tvaika ielas rajonā”. Maģistrālo siltumtrašu pārbūve – 1470 m Tvaika un Bebru ielās, Jēkabpilī.
- 2018.gadā uzsākta projekta izstrāde “Jēkabpils Tautas nama vēsturiskās ēkas atjaunošana un energoefektivitātes paaugstināšana”, projektu plānots īstenot ar ERAF līdzfinansējumu.
- SAM 4.2.2. ITI Projekts. 2018.gadā uzsākta PII “Bērziņš” ēkas atjaunošana un energoefektivitātes paaugstināšana.
- SAM 4.2.2. ITI projekts. 2018.gadā uzsākta pašvaldības ēkas Jaunā iela 39I atjaunošana un energoefektivitātes paaugstināšana
- SAM 4.5.1.2. 2018.-2019. SIA "Jēkabpils autobusu parks" īsteno pasākumu, kura ietvaros tiek iegādāti septiņi, jauni ar saspiesto dabasgāzi (CNG) darbināmi autobusi sabiedriskā transporta pakalpojumu sniegšanai Jēkabpils pilsētā.

Rīkoti vairāki izglītojošie semināri, enerģētikas dienas, kur tiek prezentētas jaunākās tehnoloģijas enerģētikas sfērā, diskutēts par problēmām enerģētikas, energoefektivitātes, atjaunojamo energoresursu jomās.

Troksnis

Nav informācijas par trokšņa līmeņa kartēšanu Jēkabpils pilsētas teritorijā. Tā kā Jēkabpilī trokšņa problēma ir aktuāla gar galvenajām automaģistrālēm, dzelzceļa tuvumā, it īpaši tur, kur dzīvojamās mājas izvietotas tiešā dzelzceļa līniju tuvumā, būtu nepieciešams veikt trokšņa līmeņa mērījumus un izstrādāt trokšņa līmeņa samazināšanas plānu. Saskaņā ar noteikumos definēto trokšņu stratēģiskās kartes izstrādā aglomerācijas, kuras atbilst nosacījumam – vietējās pašvaldības administratīvā teritorija, kurā iedzīvotāju skaits pārsniedz 100 000 un iedzīvotāju blīvums pārsniedz 500 iedzīvotāju uz kvadrātkilometru. Lai gan Jēkabpils administratīvā teritorija neatbilst šīm prasībām, nākotnē būtu vēlams apzināt trokšņa avotus un trokšņa līmeni pilsētā, veicot trokšņa mērījumus un kartēšanu. Tas ļautu veikt racionālāku pilsētas teritorijas izmantošanas plānošanu, kā arī kalpotu par pamatu dažādu atļauju un saskaņošanu izsniegšanas izvērtēšanai, rūpējoties par iedzīvotāju dzīves līmeni pilsētā.

Šobrīd Jēkabpilī daudzviet vēsturiski izveidojusies situācija, kur dzīvojamā apbūve atrodas tuvu vai ir iekļauta rūpnieciskajā apbūvē. Šādās vietās iespējami būtiski traucējumi iedzīvotājiem, tai skaitā trokšņa traucējumi.

2.2. ŪDENS

Jēkabpils hidrogrāfisko tīklu veido Daugava un tās pietekas Saka, Donaviņa, Dārzupīte, kā arī pilsētas meliorācijas sistēma un mākslīgi veidotās ūdenskrātuves – Radžu ūdenskrātuve un Pils dīķis. Nozīmīgākie ūdens resursi Jēkabpilī ir Daugava un Radžu ūdenskrātuve. Kopumā ūdeņi aizņem 3448,8 ha jeb 14% no pilsētas teritorijas. Jēkabpils pilsētas virszemes ūdeņi atrodas Daugavas upju baseina apgabalā. Saskaņā ar Civillikuma Trešās daļas Lietu tiesības 1102.panta nosacījumiem un tā I pielikumā ietvertu publisko upju un ezeru sarakstu Jēkabpils pilsētā publiskie ūdeņi ir Daugava. Savukārt atbilstoši Saskaņā ar LR Civillikuma Trešās daļas Lietu tiesības 1115.panta un 1117.panta nosacījumiem Daugavā zvejas tiesības pieder valstij.

Ūdensobjektu stāvoklis

Jēkabpils pilsētā esošie pazemes ūdens horizonti ir ar zemu piesārņojuma risku. Pazemes ūdeņus pilsētas teritorijā apdraud galvenokārt degvielas uzpildes stacijas, piesārņotās vietas un rūpniecības uzņēmumi. Lielākais pazemes ūdens izmantotājs pilsētā ir SIA “Jēkabpils ūdens”, kas nodrošina ūdensapgādes u. c. pakalpojumus Jēkabpils pilsētā.

Jēkabpils pilsēta ietilpst pazemes ūdensobjekta D10 robežās. Daugavas upju baseina apgabala apsaimniekošanas plānā ūdensobjekta pazemes ūdeņu ķīmiskā kvalitāte un kvantitatīvais stāvoklis novērtēts kā labs.

Iegūto pazemes ūdeņu apjoms, pēc pieejamajiem datiem, Jēkabpils pilsētā no 2013. gada līdz 2015. gadam, pieaug (attiecīgi: 2013.g.-903,89 m³, 2014.g.-1004,86 m³, 2015.g.-1071,46 m³), bet 2016. gadā un 2017. gadā ir samazinājies (attiecīgi: 2016.g.-1038,21 m³ un 2017.g.-920,99 m³). Patērētā pazemes ūdeņu apjoma samazināšanās var tikt skaidrota ar iedzīvotāju paradumu maiņu, sākot samazināt ūdens patēriņu, kā arī 2017. gada vasarā bija liels nokrišņu apjoms.

Dzeramā ūdens kvalitātei, pēc veiktajiem Veselības inspekcijas Sabiedrības veselības kontroles nodaļas auditmonitoringa rezultātiem Jēkabpils pilsētas ūdensapgādes sistēmā (SIA “Jēkabpils ūdens”) 2016. un 2017. gadā netika konstatētas neatbilstības, bet 2016. gadā neatbilstības konstatētas Jēkabpils cietuma ūdensapgādes sistēmā (paaugstināts mangāns (0,468 mg/l)).

No virszemes piesārņojuma, pazemes ūdeņu aizsardzībai, tiek noteiktas aizsargjoslas dzeramā ūdensapgādes urbiniem un ūdensgūtnēm.

Ūdensobjekta Daugava (D476) un ūdensobjekta Dienvidsusēja (D470) ekoloģiskā kvalitāte novērtēta kā slikta un ūdensobjekta Daugava (D469) ekoloģiskā kvalitātes novērtēta kā vidēja. Ķīmiskā

kvalitāte pēc prioritāro vielu koncentrācijas ūdenī ūdensobjektos 2009. — 2014. gadā netika noteikta. Bet 2006. — 2008. gadā ūdensobjektā Daugava (D476) tika veikti prioritāro vielu mērījumi un ūdensobjekta ķīmiskā kvalitāte pēc prioritāro vielu koncentrācijām ūdenī novērtēta kā laba. Ūdensobjektos tiek plānots sasniegt labu ekoloģisko kvalitāti. Uz ūdensobjektu Daugava (D469) būtisku ietekmi atstāj hidromorfoloģiskā pārveidošana, bet ūdensobjektu Daugava (D476) punktveida un izkliedētais piesārņojums. Ietekmi uz ūdensobjektu Dienvidsusēja (D470) atstāj hidromorfoloģiskie pārveidojumi, plūdu risks un punktveida piesārņojums.

Daugavas upju baseinu apgabala plānā 2016. – 2021.g. visi Jēkabpils pilsētā iekļaujošie ūdensobjekti ir noteikti kā riska ūdensobjekti (D469, D470, D476).

Par jutīgām teritorijām Jēkabpils pilsētā uzskatāmi virszemes ūdensobjekti un tiem pieguļošās sauszemes teritorijas, t.i., Daugavas upe un tās pieteka Sakas upe, Daugavas ieleja ar applūstošajām teritorijām, Radžu (Brodu) ūdenskrātuve un tai pieguļošais Mežaparks, kā arī Daugavsala, īpašu uzmanību vēršot pēdējai. Daugavsalas attīstības vīzijā ir paredzētas industriālās un dzīvojamās apbūves teritorijas, taču ņemot vērā tās applūšanas draudus un jutīgumu pret antropogēno ietekmi, no vides aizsardzības un ilgtspējīgas attīstības viedokļa labāks perspektīvais risinājums būtu šīs teritorijas veidošana par zaļo un rekreācijas teritoriju, saglabājot to sporta un atpūtas vajadzībām.

- 2012.gadā īstenota Kvalitatīva un efektīva zivju resursu un vides aizsardzība Radžu ūdenskrātuvē. Papildināts zvejas inspektoru inventārs ar sniega motociklu, kas nodrošinās iespēju ziemas laikā apsekot ūdens virsmu un ūdenskrātuvei pieguļošo teritoriju.
- 2014.gadā īstenota Baltā amūra, asaru, balto karūsu un līdaku mazuļu ielaišana Jēkabpils Radžu ūdenskrātuvē. Palielināts zivju krājuma daudzums Radžu ūdenskrātuvē.
- 2015. un 2018. gadā īstenoti Radžu ūdenskrātuves zivju resursu aizsardzības un uzraudzības nodrošinājumi. Veikti pasākumi zivju resursu aizsardzības un uzraudzības nodrošinājumā Radžu ūdenskrātuvē.

Ūdens saimniecība

Aptuveni 80% mājāsaimniecību ir nodrošināti centralizētās ūdensapgādes un kanalizācijas pakalpojumi. Centralizētas ūdensapgādes nodrošināšanai tiek izmatotas divas pazemes ūdens atradnes – „Krustpils”, kas atrodas Daugavas labajā krastā, un „Ābeļi”, kas atrodas Daugavas kreisajā krastā.

Centralizētajā kanalizācijas sistēmā novadītie notekūdeņi tiek attīrīti pilsētas bioloģiskās attīrīšanas iekārtās, kurās 2010.gadā investīciju projekta ietvaros ierīkotas arī jaunas iekārtas fosfora koncentrācijas samazināšanai. Attīrītie notekūdeņi tiek novadīti Daugavā.

- 2015.gadā īstenota projekta “Ūdenssaimniecības attīstība Jēkabpilī” III kārtā. Ūdensapgādes pakalpojumu pieejamība ir nodrošināta papildus 308 iedzīvotājiem (98% no kopējā iedzīvotāju skaita

aglomerācijā) un kanalizācijas pakalpojumu pieejamība 1589 iedzīvotājiem (100% no kopējā iedzīvotāju skaita aglomerācijā).

- 2017.gadā uzsākta “Ūdenssaimniecības attīstība Jēkabpilī” 4.kārta. Ārējo kanalizācijas inženiertīklu paplašināšana Jēkabpilī, izbūvējot 7026 m pašteses kanalizācijas, 232 m kanalizācijas spiedvada un 4 kanalizācijas sūkņu stacijas. Pakalpojumu pieejamība tiks nodrošināta papildus 476 iedzīvotājiem.

Peldvietas

Jēkabpils pilsētas pašvaldības teritorijā ir viena oficiālā peldvieta — Radžu ūdenskrātuves peldvieta, kurai no 2010. gada ir Zilā karoga sertifikāts. Peldvietā kopš 2005.gada tiek veikts peldvietu ūdens kvalitātes monitorings, kura ikgadējie rezultāti liecina par labu ūdens kvalitāti tajā. 2017. gadā peldvietas kvalitāte gan pēc direktīvas 2006/7/EK kritērijiem, gan kopējās mikrobioloģiskās kvalitātes tika novērtēta kā izcila. 2018. gadā pilsētā netika veiktas peldūdens pārbaudes neoficiālās peldvietās. Radžu ūdenskrātuve būs pilsētas galvenā rekreācijas ūdeņu teritorija, t. sk. peldvieta, kura izveidota Radžu (Brodu) ūdenskrātuves Z daļā. Mežaparka un Radžu ūdenskrātuves aptverošā teritorija tiek labiekārtota pakāpeniski, katru gadu pievienojot jaunus elementus. Mežaparkā ir pieejams bērnu rotaļu laukums, 10 metrus gara koka vingrošanas iekārta “Lūša taka”, pēdotāju taka, spēle “Meža domino”, Saules terase, kameršļūķšanas trase u.c. aktivitātes.

- 2014.gadā aizsargāta zaļā zona un ūdenstilpnes Zemgales un Ziemeļlietuvas pilsētās. Izbūvēta infrastruktūra Mežaparkā – noasfaltējot Mežaparka ielu, tādā veidā pasargājot ielai pieguļošo zaļo teritoriju no izbraukāšanas, kā arī uzprojektēts gājēju un veloceliņš apkārt Radžu ūdens krātuvei.

Plūdu risks

Saskaņā ar Plūdu riska novērtēšanas un pārvaldības nacionālo programmu 2008.–2015.gadam, teritorijā gar Daugavas upi, Daugavas labajā krastā no Jēkabpils līdz Zelķiem, Daugavas kreisajā krasta teritorijā pilsētas robežās pastāv paaugstinātas applūšanas risks; kopējā potenciāli applūstošā teritorija ir ~2000ha. Jēkabpils pilsētas teritorijā Daugavas maksimālais ūdens līmenis ar 1% varbūtību mainās no 81,63m pilsētas ZR līdz 83,73m pilsētas DA. Daugavas kreisajā karstā ir izveidots aizsargdambis, taču ne vienmēr tas aizsargā pilsētu no plūdiem.

Jēkabpils ir nacionālās nozīmes plūdu riska teritorija, kurā apdraudēto iedzīvotāju skaits - 550.

Veicot Jēkabpils pilsētas jaunā teritorijas plānojuma (2019. – 2030.g.) izstrādi, applūstošajās teritorijās iekļauta jau līdz šim noteiktā applūstoša teritorija (ar 10 % varbūtību), precizējot Daugavas applūstošo teritoriju robežas vietās, kur izbūvētas pretplūdu aizsargbūves. Applūstošo teritoriju kopējā platība ir 91,38 ha.

Laikā no 2010. līdz 2014.gadam pilsēta ir īstenots Eiropas Reģionālās attīstības fonda līdzfinansēts projekts “Jēkabpils aizsargdambju rekonstrukcija”, kura mērķis bija Daugavas aizsargdambju rekonstrukcija un labiekārtošana Jēkabpils pilsētā Pļaviņu ielā 105 un Krasta ielā 85, samazinot plūdu riska varbūtību grūti prognozējamu vižņu – ledus parādību gadījumiem Daugavā. Projekta ietvaros tika rekonstruēti Daugavas kreisā krasta aizsargdambis, labā krasta aizsargdambis, kā arī labā krasta betona aizsargdambis. Tāpat ir veikti abu krastu dambju labiekārtošanas darbi un apgaismojuma ierīkošana visā garumā un stiprināts Daugavas labais krasts posmā starp Madonas ielu un Ādamsona saliņu Jēkabpils pilsētā.

2.3. ZEME

Jēkabpils pilsētas kopējā platība ir 2546,0 hektāri. Pēc platības Jēkabpils ir astotā lielākā Latvijas pilsēta, bet mazākā starp republikas nozīmes pilsētām. Pilsētas zemes sadalījums pa zemes lietošanas veidiem uz 01.01.2018.

162,2 ha jeb 6 % – lauksaimniecībā

izmantojamā zeme;

191,7 ha jeb 8% – meži;

18,1 ha jeb 0,7% – krūmāji;

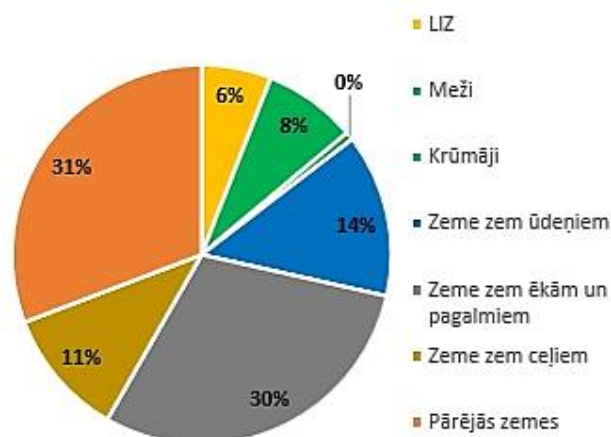
344,8 ha jeb 14% – zeme zem ūdeņiem;

760,6 ha jeb 30% – zeme zem ēkām

un pagalmiem;

274,3 ha jeb 11% – zeme zem ceļiem;

794,3 ha jeb 31% – pārējās zemes.

5.attēls. Zemes lietošanas veidi Jēkabpils pilsētā

Augsnes kvalitāte

Atkritumu šķirošanas iespējas Jēkabpils pilsētā tiek pilnveidotas, lai līdz 2020. gadam nodrošinātu 50% otrreiz pārstrādājamā materiāla atšķirošanu no sadzīves atkritumiem. Savāktais nešķiroto sadzīves atkritumu daudzums 2017. gadā samazinājies.

2017. gadā Valsts statistikas pārskatā “Nr.3 – Pārskats par atkritumiem” par radīto atkritumu daudzumu Jēkabpils pilsētā atskaitījušās 39 organizācijas. Organizāciju radītais bīstamo atkritumu apjoms Jēkabpils pilsētā pēdējo sešu gadu laikā ir ar pieaugošu tendenci.

ATKRITUMU VEIDS	SADZĪVES ATKRITUMI	BĪSTAMIE ATKRITUMI	KOPĀ:	
RADĪTO ATKRITUMU DAUDZUMS, T/GADĀ	2012.g.	4 317,5	24,5	4 342,0
	2013.g.	6 073,4	33,6	6 106,9
	2014.g.	3 410,0	56,1	3 466,1
	2015.g.	34 439,8	50,5	34 490,3
	2016.g.	4 190,5	90,5	15 603,9
	2017.g.	3 274,9	90,3	3 365,3

6.attēls. Organizāciju radītais atkritumu apjoms Jēkabpilī 2012.-2017.

- Jēkabpils pilsētā izveidoti atkritumu šķirošanas laukumi – Zemgales ielā 24/1 un Zvaigžņu ielā 1b.
- Atkritumu (plastmasai, stiklam, papīram) šķirošanas punkti Jēkabpils pilsētā publiski pieejamās vietās – 13 vietās (kopā 40 konteineri).
- Atkritumu šķirošanas punkti Jēkabpils pilsētā pie SIA “JK Namu pārvalde” mājām – 66 vietās (kopā 136 konteineri).
- 2014.gadā īstenota Salas novada cieta sadzīves atkritumu izgāztuves “Plaušu kalns”-56908/2043/PPV rekultivācija. Normatīvo aktu prasībām neatbilstošās atkritumu izgāztuves rekultivācija, novērsta izgāztuves negatīvā ietekme uz vidi un nodrošināta monitoringa sistēma izgāztuvē.
- 2014.gadā noorganizēta eko vasaras nometne. Veikts pētījums “Atkritumi un to samazināšanas iespējas mājsaimniecībā”. Noorganizēta ekskursija uz atkritumu pārstrādes uzņēmumu “Dziļā Vāda” SIA “Vidusdaugavas SPAAO”.
- 2017.gadā ieviesti vienoti mācību materiāli par alergēniem, ĢMO un jauno pārtiku. Atvērta tematika degustācijai un dalīšanās ar zināšanām.

Derīgie izrakteņi

Jēkabpils pilsētas teritorijā nav izpētītas un akceptētas derīgo izrakteņu atradnes un, ņemot vērā pilsētas apbūvi, tādas arī netiek plānotas. Tikai Daugavas kreisā krasta teritorijā, pilsētas administratīvās teritorijas dienvidu nomalē atrodas izstrādāts dolomītu ieguves karjers, kurā ieguve netiek veikta. Tas ir papildījies ar ūdeni un tiek veidots par pilsētas peldvietu.

Jēkabpils apkārtējā teritorijā jeb kādreizējā Jēkabpils rajona teritorijā derīgo izrakteņu resursus pārsvarā veido būvmateriālu derīgie izrakteņi – grants, smilts, māls, dolomīts, kā arī sapropelis un kūdra.

Tiešā Jēkabpils tuvumā visizplatītākās ir kvartāra māla atradnes un dolomīta atradnes. Kā nozīmīgākās minamas valsts nozīmes dolomīta atradnes:

„Aiviekste (kreisais krasts)”, kas atrodas Variešu un Krustpils pagastā. Atradne ir liela, tās platība ir 201ha, bet kopējie, akceptētie dolomīta krājumi ir 13241tūkst/m³. Dolomīts ir ar augstu izturības pakāpi, plaši un kompleksi izmantojams. Šobrīd atradnē pārsvarā iegūst augstas kvalitātes dolomīta šķembas.

„Birži” Salas pagastā. Atradnes platība ir 3010,8ha, kopējie, akceptētie dolomīta krājumi ir 38637 tūkst/m³. Dolomīts ir ar augstu izturības pakāpi, plaši un kompleksi izmantojams. Šobrīd atradnē pārsvarā iegūst augstas kvalitātes dolomīta šķembas.

Meži un parki

Meži aizņem 8% no pilsētas teritorijas un praktiski visās meža teritorijās ir ierobežota saimnieciskā darbība, tie veic vides aizsardzības funkcijas. Mijiedarbībā ar pilsētas zaļajām teritorijām, parkiem un skvēriem tiek veidota pilsētas “zaļā” zona, kas uzlabo pilsētas estētisko vidi, veicina trokšņu un piesārņojuma samazināšanu, kā arī nodrošina rekreācijas iespējas iedzīvotājiem. Mežu resursu potenciāls var tikt izmantots, lai attīstītu tūrisma infrastruktūru un piedāvājumu pilsētā.

Nozīmīgākie parki pilsētā ir Strūves parks, Kena parks, Uzvaras parks, Krustpils pils parks, labiekārtota atpūtas un dabas teritorija – Jēkabpils Mežaparks un brīvdabas muzejs - Hikšteina parks. Parki aizņem 3% no kopējās pilsētas teritorijas.

2.4.DABA

Īpaši aizsargājamās dabas teritorijas

Jēkabpils pilsētā nav noteiktas Eiropas nozīmes aizsargājamās dabas (Natura 2000) teritorijas, taču tajā atrodas vairāki dabas pieminekļi – aizsargājamie koki un ģeoloģiskais dabas piemineklis „Radžu akmens”. 2017. gadā pilsētā ir uzskaitīti 13 aizsargājami koki (parastā liepa, rietumu tūja, meža bumbiere, parastais ozols u. c.), kas atbilst dižkoku parametriem, kā arī pilsētas līmenī noteikta aizsardzība 106 vietējas nozīmes dižkokiem, retām citzemju kokaugu sugām, piemiņas kokiem, savdabīgiem kokiem, ainaviskiem kokiem un īpaši aizsargājamām kokaugu sugām. Ģeoloģiskais un ģeomorfoloģiskais dabas piemineklis „Radžu akmens” ir valsts nozīmes aizsargājams ģeoloģisks un ģeomorfoloģisks dabas piemineklis.

Atbilstoši Dabas aizsardzības pārvaldes dabas datu pārvaldības sistēmā “Ozols” pieejamai informācijai (2019. gada februāra dati) pilsētas teritorijā sastopami bioloģiski vērtīgi zālāji, Latvijā īpaši aizsargājami biotopi — “sausī zālāji kaļķainās augsnēs” (pie Radžu ūdenskrātuves, pie pilsētas robežas starp Pļaviņu un Bebru ielu), mēreni mitras pļavas (abpus Oļu ielai), sugām bagātas ganības un ganītas pļavas (uz robežas pilsētas ziemeļrietumu daļā), palieņu zālāji (Daugavsalā, starp Salas ielu un Mazo

Daugavu, starp Meldru ielu un Donaviņu), mitri zālāji periodiski izzūstošās augsnēs (starp Salas ielu un Mazo Daugavu).

Sugas un biotopi

Jēkabpilī reģistrētas 20 dažādu sugu dzīvotnes, tās galvenokārt sastopamas pilsētas kreisajā krastā, dienvidrietumu daļā. Pilsētā konstatētas tādas sugu dzīvotnes, kā sila ķirzakas (*Lacerta agilis*), zaļlapu smiltenītes (*Arenaria stenophylla*), parastais plakanstaipeknis (*Diphasium complanatum*), skarainās ģipsenes (*Gypsophila paniculata*), rūsganā vakarsikspārņa (*Nyctalus noctula*), naudiņu saulrozītes (*Helianthemum nummularium*) u. c.

Ainavas aizsardzība

Jēkabpils pilsētas ainavu veido Daugava un tās ieleja, kā arī laika gaitā veidojusies apbūve un mākslīgi veidotie ainaviskie objekti. Nozīmīgākās un ainaviski vērtīgākās teritorijas pilsētā ir Daugavas ainas telpa un Radžu ūdenskrātuves ainavas telpa.

Plānojot Jēkabpils pilsētas teritorijas attīstību:

- saglabājamas Jēkabpils pilsētas vēsturiskajam centram raksturīgā mēroga ielu perspektīves;
 - saglabājami un neaizbūvējami skati uz Jēkabpils luterāņu baznīcas, Jēkabpils katoļu baznīcas, Sv. Gara pareizticīgās baznīcas ēku kompleksa, Krustpils pils ēku kompleksa un Krustpils pareizticīgo baznīcas būvapjomiem;
 - saglabājami skati uz Daugavas krastiem pieguļošajām apbūves panorāmām.
- 2018.gadā veikta zaļo zonu revitalizācija Dūmu, Atmodas un Kadiķu ielas mikrorajonā.
 - 2018.g. Mežaparkā ir pieejams bērnu rotaļu laukums, 10 metrus gara koka vingrošanas iekārta “Lūša taka”, pēdotāju taka, spēle “Meža domino”, Saules terase, kameršļūksnas trase u.c. aktivitātes. Mežaparks kalpo par lielisku vietu fiziskām aktivitātēm un veselīga dzīvesveida stiprināšanai. Veikti labiekārtošanas darbi Kena parkā.
 - 2018.gadā izveidots suņu pastaigu laukums.

Daļa Jēkabpils pilsētas ietilpst reģionā, kam ģipša un dolomīta šķīšanas rezultātā ir noteikti potenciāli karsta procesu attīstības draudi. Šobrīd netiek veikts šo procesu monitorings, taču piesārņoti gruntsūdeņi būtiski paaugstina karsta procesu attīstības iespējamību.

Saimnieciskā darbība

Jēkabpilī darbojas vairāki uzņēmumi, kuriem izsniegtas piesārņojošo darbību veikšanas atļaujas (B,C). Saimniecisko darbību, kas ir saistīta ar antropogēnās slodzes veidošanos 2017. gadā Jēkabpilī veica 95 uzņēmumi. No tiem 18 uzņēmumi ir saņēmuši B kategorijas piesārņojošās darbības atļaujas, bet 77 saimnieciskās darbības veicēji C kategorijas piesārņojošās darbības apliecinājumus.

3.tabula. Piesārņotās un potenciāli piesārņotās teritorijas Jēkabpils teritorijā

Nr. pk.	Reģ. nr.	Vietas nosaukums	Vietas kategorija	Piesārņojuma raksturojums
1.	56015/4969	SIA "Jēkabpils maizes kombināts"	3 Vieta nav potenciāli piesārņota	Nav informācijas
2.	56015/4440	SIA "SERHO 777", Jēkabpils gaļas izstrādājumu kombināts	3 Vieta nav potenciāli piesārņota	Nav informācijas
3.	56015/1715	ZS 56.bataljons, Aizsardzības ministrijas valdījuma objekts	3 Vieta nav potenciāli piesārņota	Nav informācijas
4.	56015/4740	Jēkabpils cietuma katlu māja	2 Potenciāli piesārņota vieta	Nav informācijas
5.	56015/4696	SIA "VIADUKTS "	2 Potenciāli piesārņota vieta	Nav informācijas
6.	56015/4424	SIA ULD, mēbeļu ražošana	2 Potenciāli piesārņota vieta	Nav informācijas
7.	56015/4369	SIA "Rīgas CBR 4", mobilā asfaltbetona rūpnīca	2 Potenciāli piesārņota vieta	Nav informācijas
8.	56015/4650	SIA "Latvija Statoil" DUS, gāzes uzpildes stacija, automazgātuve	2 Potenciāli piesārņota vieta	Nav informācijas
9.	56015/4303	Asfaltbetona ražošanas rūpnīca "Celinieki"	2 Potenciāli piesārņota vieta	Nav informācijas
10.	56015/888	SIA "Ošukalns" DUS	2 Potenciāli piesārņota vieta	Nav informācijas
11.	56015/887	PU "Jēkabpils siltumtikli"(katlu māja)	2 Potenciāli piesārņota vieta	Nav informācijas
12.	56015/885	Cukurfabrikas teritorija	2 Potenciāli piesārņota vieta	Nav informācijas
13.	56015/884	Latvijas Nafta DUS	2 Potenciāli piesārņota vieta	Nav informācijas
14.	56015/883	Cietums	2 Potenciāli piesārņota vieta	Nav informācijas
15.	56015/880	Dzelzceļš DEPO	2 Potenciāli piesārņota vieta	Piesārņojums no tranzīta kravām, nav detalizēts
16.	56015/886	Jēkabpils katlu māja Nr.2	1 Piesārņota vieta	Naftas produktu piesārņojums augsnē
17.	56015/882	Latvijas Nafta DUS Nr.20	1 Piesārņota vieta	Nav informācijas
18.	56015/881	Jēkabpils Termināls	1 Piesārņota vieta	Naftas produktu piesārņojums gruntī un gruntsūdenos

Degradētās teritorijas

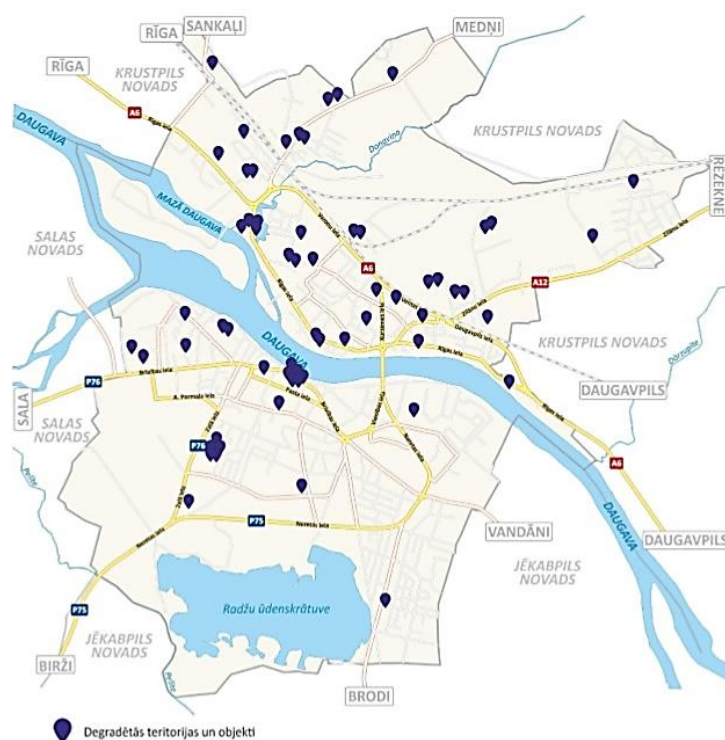
Izstrādājot Jēkabpils pilsētas teritorijas plānojumu 2019. – 2030. gadam, tika veikta degradēto objektu un teritoriju uzskaitē. Atbilstoši normatīvajiem aktiem, vietējās pašvaldības teritorijas attīstības plānošanas dokumentos, pirmkārt ir jāparedz degradēto objektu un teritoriju apbūvi un jāizvērtē šo objektu un teritoriju turpmāko izmantošanu. Veicot teritorijas plānojuma izstrādi, tika vērsta arī īpaša uzmanība šādu teritoriju turpmākai plānošanai un attīstības nosacījumu noteikšanai.

Degradēto objektu sarakstā iekļauti ēku grausti, kā arī teritorijas, visbiežāk bijušās rūpnieciskās vai tehniskās apbūves teritorijas, kurās aktīva saimnieciska darbība nenotiek, tās netiek izmantotas atbilstoši spēkā esošajā plānojumā noteiktajai plānotajai izmantošanai. Pašvaldības struktūrvienības 2018.gadā kopumā ir apzinājušas 63 degradētās teritorijas.

Degradētās teritorijas un objekti vairāk ir koncentrējušies Jēkabpils pilsētas labajā krastā (Krustpilī), bet atsevišķi objekti atrodas arī pilsētas kreisajā krastā, vairāki no tiem atrodas Atpūtas ielā,

un teritorijā starp Pasta un Brīvības ielu. Degradētie objekti galvenokārt pieder gan juridiskām, gan fiziskām personām.

- SAM 5.6.2. “Jēkabpils Daugavas kreisā krasta degradēto teritoriju atjaunošana un publiskās infrastruktūras uzlabošana uzņēmējdarbības attīstībai” (Pasta iela, Ausekļa iela, viesnīca Brīvības 187). Ausekļa ielas pārbūves būvdarbi, Pasta ielas un tai pieguļošo šķērsielu pārbūves būvdarbi, kā arī dzīvojamās mājas Brīvības ielā 187 pārbūve par viesnīcu. Projekta īstenošanā kā sadarbības partneri piedalās 2 komersanti – SIA “Selko” un SIA “Tehprojekts”. Atbilstoši šo uzņēmēju vajadzībām izbūvēts jauns elektroapgādes pieslēgums Ausekļa ielā 1, Jēkabpilī.
- SAM 5.6.2. Degradētās teritorijas revitalizācija uzņēmējdarbības attīstībai Jēkabpilī. Ķieģeļu rajona industriālās teritorijas attīstība (~14 ha platībā) – pārtikas ražošanas attīstībai.
- SAM 5.6.2. Viestura ielas, Draudzības alejas un Jaunās ielas degradēto teritoriju atjaunošana un publiskās infrastruktūras uzlabošana uzņēmējdarbības attīstībai. Viestura ielas pārbūve, Draudzības alejas pārbūve, Jaunās ielas atjaunošana un ar to saistītās infrastruktūras pārbūve. Radītas jaunas darba vietas, samazinātas degradētās teritorijas.
- SAM 5.6.2. Industriālās teritorijas piekļuves uzlabošana un revitalizācija uzņēmējdarbības attīstībai Jēkabpils pilsētas Ziemeļaustrumu daļā. Zilānu ielas pārbūve. Mālu un Oļu ielas pārbūve, jaunas ielas izbūve.
- Uzsākta degradēto teritoriju apzināšana un datu apkopošana (Ķieģeļu iela 19, Slimnīcas iela, Artilērijas iela 1 u.c. teritorijas).

7.attēls. Degradētās teritorijas un objekti Jēkabpilī

KOPSAVILKUMS UN SECINĀJUMI

Laika periodā no 2012. - 2018.gadam Jēkabpils pilsētas pašvaldības administrācija ir īstenojusi 21 projektu, pašvaldības iestādes – 65 projektus, bet pašvaldības kapitālsabiedrības - 11 projektus. No 2012. - 2018. gadam Jēkabpils pilsētas pašvaldībā visvairāk īstenoti ar Valsts Kultūrkapitāla fonda atbalstu saistīti projekti – 39 projekti. Šos projektus visaktīvāk realizēja PA “Jēkabpils vēstures muzejs” (14 projektus) un Jēkabpils Kultūras pārvalde (9 projektus).

Laika periodā no 2012.gada līdz 2018.gadam Jēkabpils pilsētas pašvaldība, tās iestādes un kapitālsabiedrības īstenojušas 96 projektus, 35 projekti tiek īstenoti, 5 projekti nodoti vērtēšanai, 2 projekti – piedalās konkursā, bet 6 projektiem notiek izstrāde, kas tika un tiek īstenoti, par ES fondu līdzekļiem, valsts budžeta līdzekļiem u.c. finansējumu.

Dokumentā tiek vērtēta Attīstības programmā un Attīstības stratēģijā plānoto rīcību un investīciju projektu iespējamā ietekme uz vides stāvokli pilsētā.

Īstenojot Attīstības programmā ietvertās rīcības un investīciju projektus, tie ir gan ar pozitīvu, gan ar negatīvu ietekmi uz vidi. Negatīvā ietekme galvenokārt ir īslaicīga, īstenojot būvniecības darbus, bet pozitīvā ietekme ilglaicīga, uzlabojot pilsētvidi.

Rīcības plānā un Investīciju plānā izvirzītās aktivitātes tiek īstenotas pakāpeniski, atkarībā no pieejamā finansējuma, tehniskajām iespējām un sabiedrības vēlmēm un vajadzībām. Attīstības programmai tika paredzēta “nulles alternatīva”. Šī alternatīva paredz to, ka neīstenojot plānošanas dokumentu, tiek saglabāta esošā situācija.

Īstenojot Attīstības programmu, veidojās gan pozitīvas, gan negatīvas ietekmes. Apkopojot atstātās ietekmes, var uzskatīt, ka ievērojot vides aizsardzības normatīvus, kompetento institūciju prasības un rekomendācijas, kā arī veicot pārdomātu un ilgtspējīgu pilsētas turpmāko attīstību, plānošanas dokumenta ieviešana, neatstāja sliktāku ietekmi uz pilsētas vides kvalitāti kāda tā bija iepriekš. Pārdomāta Attīstības programmas un Attīstības stratēģijas īstenošana nav radījusi un neradīs nozīmīgu negatīvu ietekmi uz pilsētvidi (bioloģisko daudzveidību, kultūrvēsturisko mantojumu un iedzīvotāju veselību), bet gan veicinās tās sakārtošanu un attīstību.

Izglītības jomā ir veikta izglītības pakalpojumu kvalitātes paaugstināšana, attīstot mācību procesam nepieciešamo materiāli tehnisko bāzi un infrastruktūru, pievēršot uzmanību pedagogu kvalifikācijas paaugstināšanai, kā arī izglītības pakalpojumu klāsta un pieejamības paplašināšanai – izstrādājot un ieviešot jaunas mācību programmas un piesaistot speciālistus bērnu attīstības problēmu efektīvākai risināšanai. Tiek īstenoti daudzi ar ES finansējumu saistīti projekti izglītības jomā, kas turpinās arī pēc 2018.gada.

Kultūras jomā galvenokārt ir īstenota daudzveidīga kultūras pasākumu organizēšana, pasākumu pilnveidošana un kultūras piedāvājuma paplašināšana, mazāk ir veikts kultūras iestāžu rekonstrukcijā,

izņemot Krustpils kultūras namu un Krustpils saliņas estrādi. Ņemot vērā, ka šīs attīstības programmas īstenošanas laiks sakrīt ar Latvijas valsts simtgades svinībām, daudz pasākumu un projektu ir īstenots pateicoties no Valsts Kultūrkapitāla fonda līdzfinansējuma. Daudz darba un finansējuma ieguldīts Krustpils pils attīstībā.

Sporta jomā tiek īstenoti projekti, lai attīstītu sporta pasākumu organizēšanai nepieciešamo infrastruktūru, paplašināt iespējas pilsētā nodarboties ar tautas sportu, rīkot reģionālas un starptautiskas mēroga sacensības. Lai pilnveidotu aktīvās atpūtas iespējas ir uzsākta Mežaparka un Radžu ūdenskrātuves piekrastes labiekārtošanas darbi, kā arī Multifunkcionālas halles būvniecība.

Veselības aprūpes jomā paaugstināta pakalpojumu kvalitāte un paplašināts pieejamo pakalpojumu klāsts, kā arī īstenoti projekti SIA "Jēkabpils reģionālā slimnīca" infrastruktūras uzlabošanā.

Veikti ieguldījumi pilsētas dzīves vides kvalitātes uzlabošanā – ielu kvalitātes uzlabošanā, inženierkomunikāciju uzlabošanā un paplašināšanā, veikti energoefektivitātes pasākumi, realizēti vairāki publiskās infrastruktūras attīstības projekti, rekonstruēti ūdensvada, kanalizācijas un siltumtīkli, sabiedrisko pakalpojumu sektorā realizēta iedzīvotāju pārvadāšana ar videi draudzīgāku sabiedrisko transportu u.c. pasākumi, padarot to par ērtu, pievilcīgu vietu dzīvei un darbam.

Jāturpina īstenot pasākumi iedzīvotāju dzīves kvalitātes uzlabošanai un nodarbinātības iespēju veicināšanai:

- attīstot pilsētas infrastruktūru atbilstoši dažādu paaudžu iedzīvotāju interesēm, īpašu uzmanību veltot ģimenēm;
- nodrošinot plašas un kvalitatīvas izglītības ieguves iespējas, kas ir svarīgs priekšnosacījums teritorijas izaugsmei;
- nodrošinot veselības aprūpes pakalpojumu pieejamību un kvalitāti, kā arī sociālo aizsardzību un sociālo pakalpojumu pieejamību;
- veicinot nodarbinātības iespēju attīstību pilsētā.

Jēkabpils pilsētai kā nacionālas nozīmes centram jāturpina attīstīt un nodrošināt valsts un pašvaldības publisko pakalpojumu klāsts, sadarbība, tādejādi veicinot pilsētreģiona attīstību.

Izvērtējot ar plānošanas dokumentiem saistītos vides aspektus un apkopojot un analizējot pieejamo informāciju par indikatoriem, kas raksturo vides stāvokli Jēkabpils pilsētā, netika konstatētas negatīvu izmaiņu tendences, un nav konstatētas iepriekš neparedzētas ietekmes uz vidi. Attīstības programmā identificētie vides riski ir aktuāli un tiek strādāts pie to novēršanas vai riska samazināšanas.